

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

o d b o r š k o l s t v í a s p o r t u

**ZPRÁVA O PRIMÁRNÍ PREVENCI A VÝSKYTU RIZIKOVÉHO
CHOVÁNÍ VE ŠKOLÁCH
KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE
VE ŠKOLNÍM ROCE 2023/2024**

březen 2025

Obsah

Úvod	str. 3
1. Počet škol zařazených do statistiky	str. 3
2. Škola a její preventivní program	str. 4
3. Školní metodik prevence (ŠMP)	str. 7
4. Třídnické hodiny	str. 17
5. Specifická prevence realizovaná v samostatných preventivních aktivitách a programech	str. 19
6. Výskyt rizikového chování	str. 23
7. Práce s dalšími cílovými skupinami	str. 35
8. Vyhodnocení (evaluace) preventivních aktivit školy	str. 37
9. Specifické otázky pro Královéhradecký kraj	str. 38
Závěr a hlavní úkoly v oblasti prevence na rok 2025	str. 42
Seznam zkratek využívaných v textu	str. 56

Úvod

Prevence rizikového chování je v Královéhradeckém kraji (KHK) uskutečňována v souladu s Národní strategií primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027, s Konceptí školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže KHK na období 2019 – 2024, s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy KHK 2020 – 2024, vychází z Národního akčního plánu pro duševní zdraví 2020 – 2030.

MŠMT sjednotilo způsob hodnocení a podobu vykazování preventivních aktivit pomocí on-line Systému evidence preventivních aktivit (SEPA). KHK, stejně jako ostatní kraje v ČR, jej využívá ke zjišťování stavu výskytu rizikových faktorů spolupodílejících se na vzniku rizikového chování. Školám, které nevyužívají online dotazník, bylo umožněno poskytnout stejná data jiným způsobem.

1. Počet škol zařazených do statistiky

Tabulka a graf 1: Počty škol zařazených do statistiky podle okresů KHK

Okres	Počet škol	%
Hradec Králové	74	25,78
Jičín	44	15,33
Náchod	58	20,21
Rychnov nad Kněžnou	49	17,07
Trutnov	62	21,60
Celkem	287	100,00

Dotazník nebo SEPA za školní rok 2023/2024 vyplnilo 287 základních a středních škol KHK z 352 škol všech zřizovatelů, tj. 81,53 %.

Srovnání se školním rokem 2022/23

Dotazník nebo SEPA za školní rok 2022/2023 vyplnilo 284 základních a středních škol KHK, ve školním roce 2023/2024 se tedy zvýšil počet vyplňujících škol o 3.

2. Škola a její preventivní program

Preventivní program školy se stal na podkladě § 7 odst. 3 Vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních součástí Programu poradenských služeb ve škole. „Ředitel základní, střední a vyšší odborné školy zabezpečuje poskytování poradenských služeb ve škole školním poradenským pracovištěm, ve kterém působí zpravidla výchovný poradce a školní metodik prevence, kteří spolupracují zejména s třídními učiteli, učiteli výchov, případně s dalšími pedagogickými pracovníky školy. Poskytování poradenských služeb ve škole může být zajišťováno i školním psychologem nebo školním speciálním pedagogem.

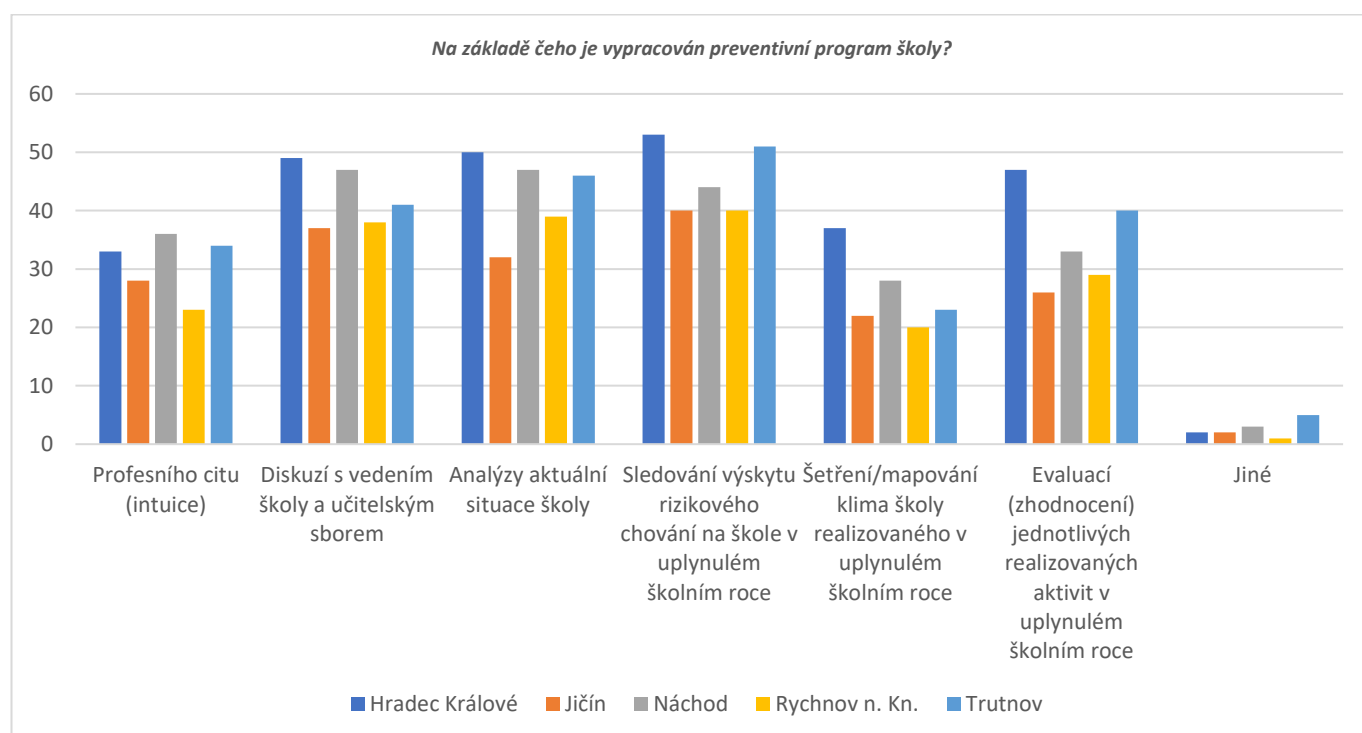
Škola zpracovává a uskutečňuje program poradenských služeb ve škole, který zahrnuje popis a vymezení rozsahu činností pedagogických pracovníků uvedených ve větě druhé, preventivní program školy včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování.“

Školy tedy mají povinnost vypracovávat preventivní program, který kontroluje ČŠI.

Tabulka a graf 2: Na základě čeho je vypracován preventivní program školy?

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Profesního citu (intuice)	44	28	36	23	34	165	13,83
Diskuzí s vedením školy a učitelským sborem	61	37	47	38	41	224	18,78
Analýzy aktuální situace školy	62	32	47	39	46	226	18,94
Sledování výskytu rizikového chování na škole v uplynulém školním roce	66	40	44	40	51	241	20,20
Šetření/mapování klima školy realizovaného v uplynulém školním roce	46	22	28	20	23	139	11,65
Evaluací (zhodnocení) jednotlivých realizovaných aktivit v uplynulém školním roce	56	26	33	29	40	184	15,42
Jiné	3	2	3	1	5	14	1,17

Tato otázka umožňovala vybrat více odpovědí.

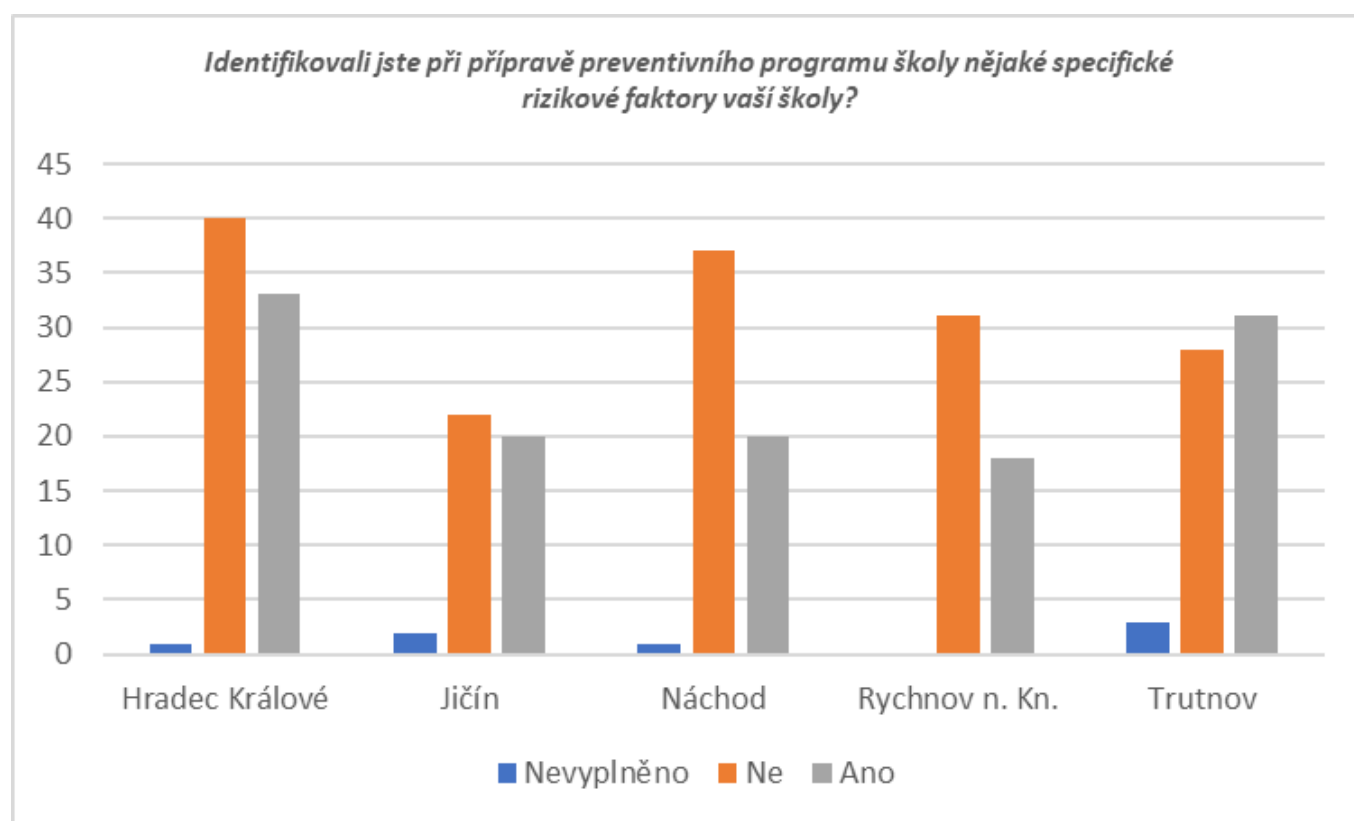
Preventivní programy zapojených škol ve školním roce 2023/24 byly nejčastěji vypracovány na základě sledování výskytu rizikového chování na škole v uplynulém školním roce, analýzy aktuální situace školy, diskuzí s vedením školy a učitelským sborem, evaluací.

Srovnání se školním rokem 2022/23

Ve školním roce 2022/2023 bylo pořadí podobné.

Tabulka a graf 3: Identifikovali jste při přípravě preventivního programu školy nějaké specifické rizikové faktory vaší školy?

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Nevyplněno	1	2	1	0	3	7	2,44
Ne	40	22	37	31	28	158	55,05
Ano	33	20	20	18	31	122	42,51

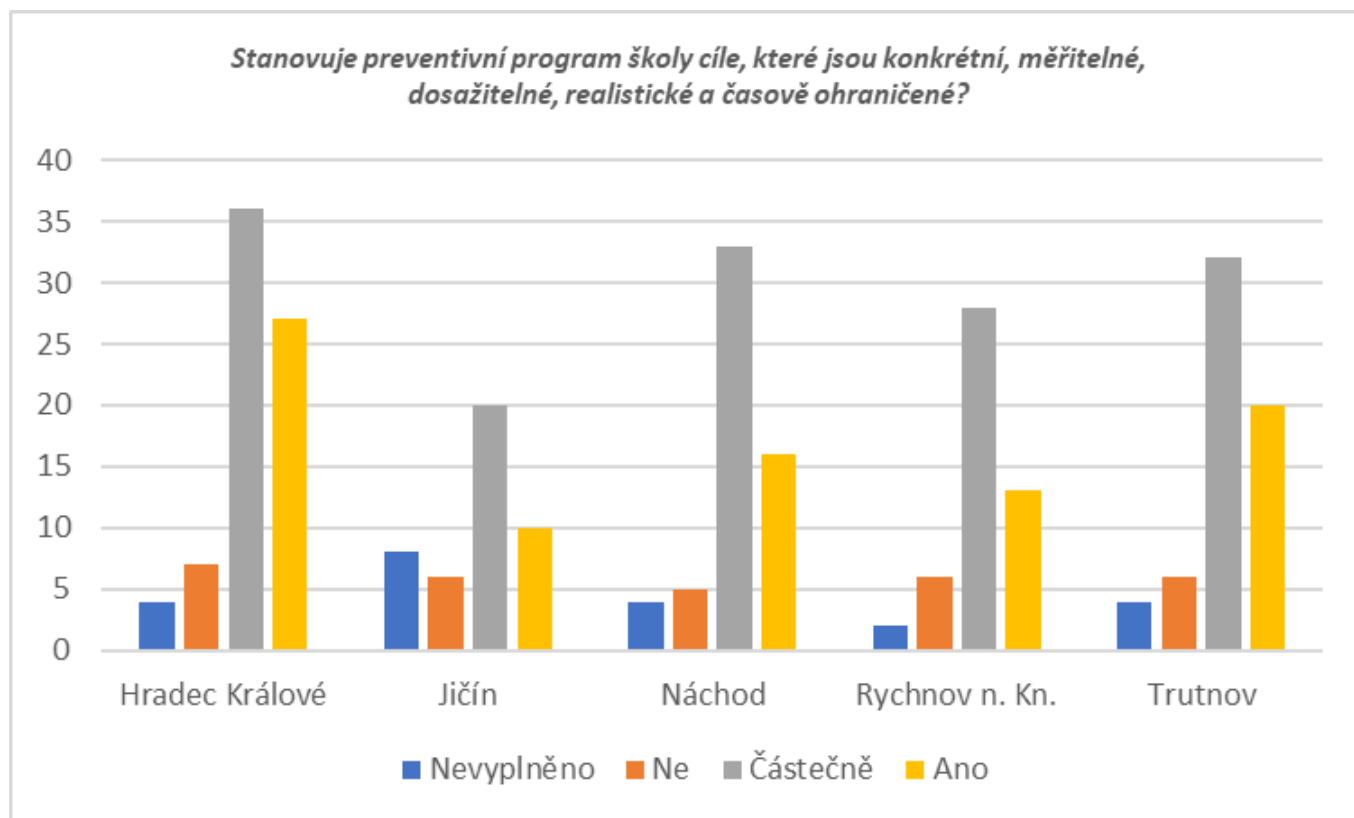
Více jak polovina škol zahrnutých do statistiky nebrala při přípravě preventivního programu na školní rok 2023/24 v úvahu specifické rizikové faktory své školy.

Srovnání se školním rokem 2022/23

Ve školním roce 2022/2023 byla statistika podobná.

Tabulka a graf 4: Stanovuje preventivní program školy cíle, které jsou konkrétní, měřitelné, dosažitelné, realistické a časově ohraničené?

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Nevyplněno	4	8	4	2	4	22	7,67
Ne	7	6	5	6	6	30	10,45
Částečně	36	20	33	28	32	149	51,92
Ano	27	10	16	13	20	86	29,97

Cíle, které jsou konkrétní, měřitelné, dosažitelné, realistické a časově ohraničené si ve svém preventivním programu stanovilo 86 škol (29,97 %) a částečně si je stanovilo 149 škol (51,92 %) ze škol zapojených do statistiky.

Srovnání se školním rokem 2022/23

Cíle, které jsou konkrétní, měřitelné, dosažitelné, realistické a časově ohraničené si ve svém preventivním programu stanovilo 93 škol (30,19 %) a částečně si je stanovilo 177 škol (57,47 %) ze škol zapojených do statistiky.

V dotazníku měli navíc ŠMP vypsát, jaké krátkodobé cíle si stanovili v preventivním programu v uplynulém školním roce. Odpovědi byly získány z 83 dotazníků.

Stanovené krátkodobé cíle - příklady: Posilovat odolnost žáků proti společensky rizikovým jevům a případným tlakům vrstevnické skupiny (především závislostní chování). Vytvářet a posilovat právní povědomí dospívajícího (především závislostní chování, kyberšikana, šikana). Vytvářet a posilovat povědomí o metodách formativního hodnocení, práce v týmu pedagogů, smyslu sebepoznání v souvislosti s prací ve třídě a o zavádění prvků duševní hygieny do pracovního procesu i do práce s žáky. Pokračovat ve smysluplných nabídkách trávení volného času jako alternativě k nezdravému (rizikovému) životnímu stylu. Prohloubit a zefektivnit systém třídnických hodin, kam budou zakomponovány mj. i preventivní aktivity. Klást důraz na pravdivou informovanost žáků o škodlivých vlivech rizikového chování přiměřeně věku a na spolupráci a dobrou komunikaci s rodiči. Stavět řešení problémů na dobré komunikaci s rodiči žáků a jejich informovanosti. Prohlubovat kladné vztahy mezi žáky, vést toleranci k odlišnostem.

3. Školní metodik prevence (ŠMP)

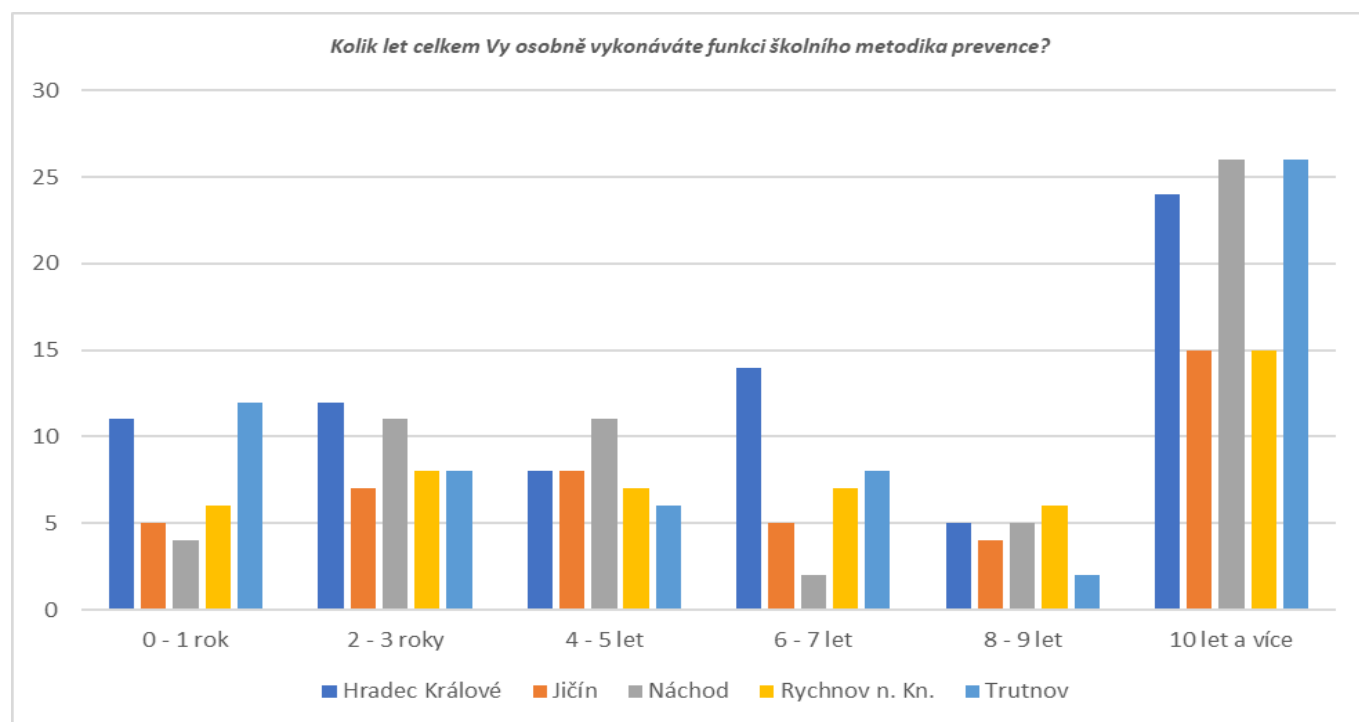
Školní metodik prevence je učitel dané školy, který se stal zároveň poradenským pracovníkem. ŠMP na dané škole je součástí poradenského týmu školního poradenského pracoviště.

Standardní činnosti ŠMP jsou uvedeny v Příloze 3 Vyhlášky č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

Tabulka a graf 5: Kolik let celkem Vy osobně vykonáváte funkci školního metodika prevence?

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
0 - 1 rok	11	5	4	6	12	38	13,19
2 - 3 roky	12	7	11	8	8	46	15,97
4 - 5 let	8	8	11	7	6	40	13,89
6 - 7 let	14	5	2	7	8	36	12,50
8 - 9 let	5	4	5	6	2	22	7,64
10 let a více	24	15	26	15	26	106	36,81

Některé školy mohou mít více školních metodiků prevence a tedy pokrýt i více odpovědí.

Z 288 ŠMP působících ve sledovaných školách (287) bylo ve školním roce 2023/24 na pozici ŠMP 106 (36,81 %) zkušených ŠMP, kteří tuto funkci vykonávali 10 let a více. Začínajících ŠMP bylo 38 (13,19 %).

Srovnání se školním rokem 2022/23

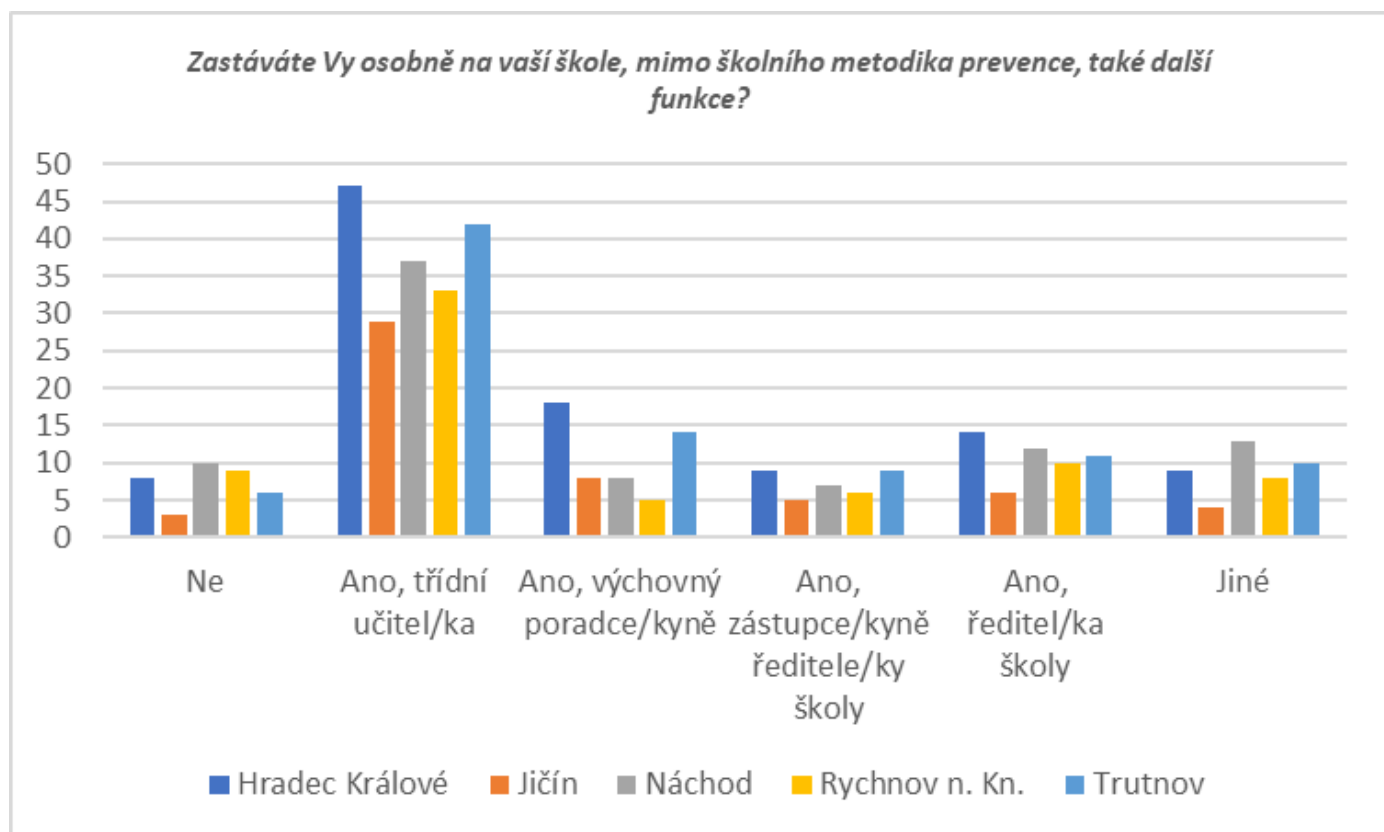
Z 287 školních metodiků prevence působících ve sledovaných školách (284) bylo ve školním roce 2022/23 na pozici ŠMP 106 (36,93 %) zkušených ŠMP, kteří tuto funkci vykonávali 10 let a více. Začínajících ŠMP bylo 32 (11,15 %).

Tabulka a graf 6: Zastává ŠMP ve vaší škole také nějaké další funkce?

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Ne	8	3	10	9	6	36	8,78
Ano, třídní učitel/ka	47	29	37	33	42	188	45,85
Ano, výchovný poradce/kyně	18	8	8	5	14	53	12,93
Ano, zástupce/kyně ředitele/ky školy	9	5	7	6	9	36	8,78
Ano, ředitel/ka školy	14	6	12	10	11	53	12,93
Jiné	9	4	13	8	10	44	10,73

Tato otázka umožňovala vybrat více odpovědí.

Některé školy mohou mít více školních metodiků prevence a tedy pokrýt i více odpovědí.

Na tuto otázku bylo zaznamenáno 410 odpovědí. 188 (45,85 %) ŠMP zastávalo ještě funkci třídního učitele, 53 (12,93 %) ŠMP funkci výchovného poradce a 53 (12,93 %) pozici ředitele školy. Jen 36 (8,78 %) ŠMP nemělo další funkci.

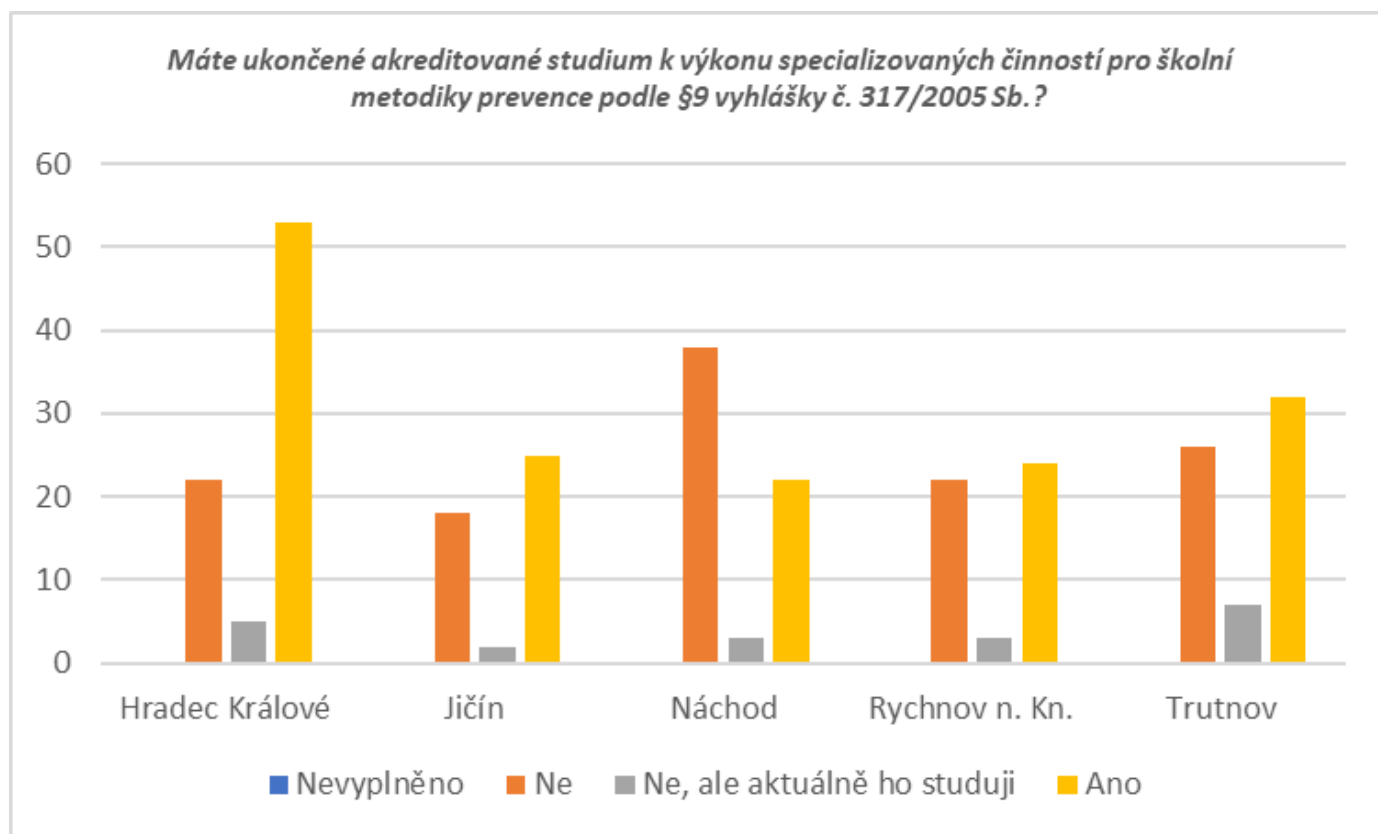
Srovnání se školním rokem 2022/23

Na tuto otázku bylo zaznamenáno 322 odpovědí. Více než polovina ŠMP zastávala souběžně s funkcí ŠMP i funkci třídního učitele 171 (53,11 %).

Tabulka a graf 7: Máte ukončené akreditované studium k výkonu specializovaných činností pro ŠMP podle § 9 vyhlášky č. 317/2005 Sb.?

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Ne	22	18	38	22	26	126	41,72
Ne, ale aktuálně ho studuji	5	2	3	3	7	20	6,62
Ano	53	25	22	24	32	156	51,66

Některé školy mohou mít více školních metodiků prevence a tedy pokrýt i více odpovědí.

Studium k výkonu specializovaných činností pro ŠMP podle § 9 vyhlášky č. 317/2005 Sb. „je v délce trvání nejméně 250 vyučovacích hodin a ukončuje se obhajobou závěrečné písemné práce a závěrečnou zkouškou před komisí. Po jejím úspěšném složení získává absolvent osvědčení.“

Z 302 odpovědí byla více než polovina těch ŠMP, kteří měli ukončené studium k výkonu specializovaných činností pro ŠMP podle § 9 vyhlášky č. 317/2005 Sb. (156 ŠMP; 51,66 %). Studovalo 20 pedagogů (6,62 %). V zapojených školách působilo 126 (41,72 %) nevystudovaných ŠMP.

Srovnání se školním rokem 2022/23

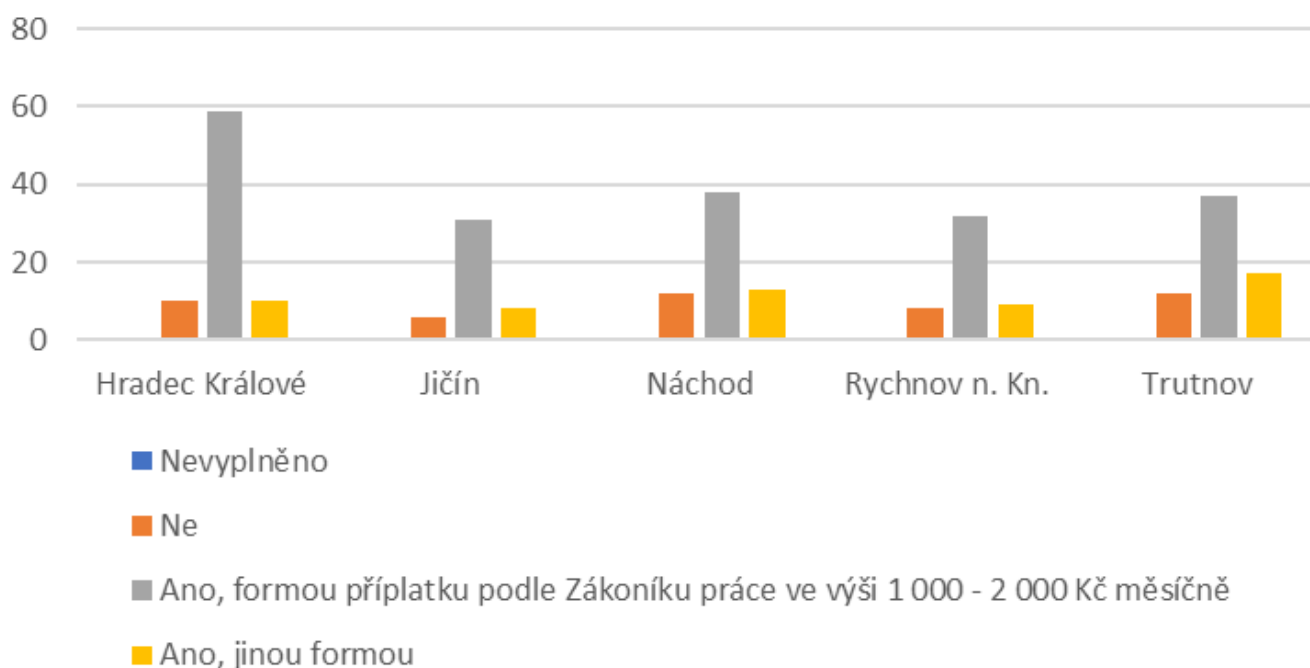
Z 296 odpovědí byla více než polovina těch ŠMP, kteří měli ukončené studium k výkonu specializovaných činností pro ŠMP podle § 9 vyhlášky č. 317/2005 Sb. (154 ŠMP; 52,03 %). Studovalo 13 pedagogů (4,39 %). V zapojených školách působilo 128 (43,24 %) nevystudovaných ŠMP.

Tabulka a graf 8: Poskytuje Vám škola za výkon funkce školního metodika prevence nějaké finanční ohodnocení?

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Ne	10	6	12	8	12	48	15,89
Ano, formou příplatku podle Zákoníku práce ve výši 1 000 - 2 000 Kč měsíčně	59	31	38	32	37	197	65,23
Ano, jinou formou	10	8	13	9	17	57	18,87

Některé školy mohou mít více školních metodiků prevence a tedy pokrýt i více odpovědí.

Poskytuje Vám škola za výkon funkce školního metodika prevence nějaké finanční ohodnocení?

Metodický výklad k odměňování pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců škol a školských zařízení a jejich zařazování do platových tříd podle katalogu prací (Č.j.: MSMT- 29019/2023-1)

„Specializační příplatek pedagogického pracovníka – § 133 ZP a § 9 vyhlášky č. 317/2005 Sb., tj. za vykonávání specializovaných činností, k jejichž výkonu jsou nezbytné další kvalifikační předpoklady (kvalifikační předpoklady pro vykonávání těchto činností a jejich taxativní výčet stanoví § 9 vyhlášky č. 317/2005 Sb.). Pokud je specializovaná činnost vyžadující další kvalifikační předpoklady z nezbytnosti vykonávána v souladu s § 22 odst. 10 zákona č. 563/2004 Sb. pedagogickým pracovníkem, který nesplňuje předpoklad odborné kvalifikace pro výkon této činnosti, náleží pedagogickému pracovníkovi i za takové situace specializační příplatek podle § 133 ZP. Platí, že zákoník práce podmiňuje vznik práva na specializační příplatek pedagogického prac. jen výkonem příslušných prací. I zde pak ale platí, že ředitel školy odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň poskytovaného vzdělávání a školských služeb, kde následně výkon specializované činnosti bez splňování dalších kvalifikačních předpokladů je v rozporu s § 29 odst. 4 písm. b) z. o ped. prac., jenž lze umožnit pouze výjimečně na základě výjimky uvedené v § 22 odst. 10 zákona, tedy na nezbytnou dobu a v nezbytném rozsahu. Je proto nutné, aby ředitel školy za takových okolností aktivně a neprodleně usiloval o zajištění výkonu specializované činnosti plně kvalifikovaným pedagogickým pracovníkem, např. stanovením potřebného studia vhodnému pedagogickému pracovníkovi v plánu dalšího vzdělávání podle § 24 odst. 3 cit. zákona.“

Z 302 ŠMP, kteří odpověděli na otázku, bylo 254 (84,11 %) ŠMP za výkon funkce ŠMP ohodnoceno – z toho 197 (65,23 %) formou příplatku podle Zákoníku práce ve výši 1 000 – 2 000 Kč měsíčně, 57 (18,87 %) jinou formou. Žádné ohodnocení nedostávalo 48 (15,89 %) ŠMP.

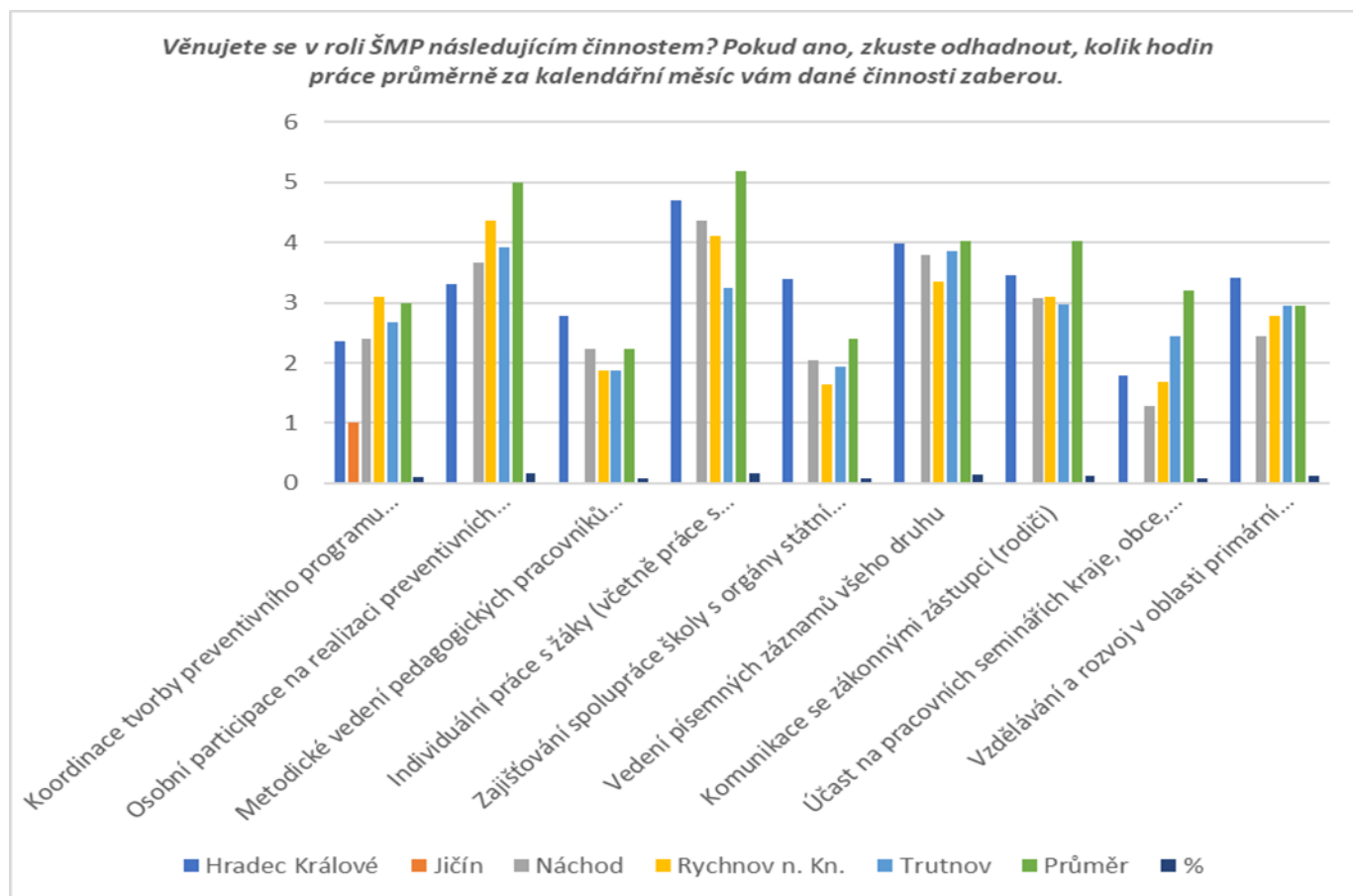
Srovnání se školním rokem 2022/2023

Z 292 ŠMP, kteří odpověděli na otázku, bylo 215 (73,63 %) ŠMP za výkon funkce ŠMP ohodnoceno – z toho 148 (50,68 %) formou příplatku podle Zákoníku práce ve výši 1 000 – 2 000 Kč měsíčně, 67 (22,95 %) jinou formou. Žádné ohodnocení nedostávalo 76 (26,03 %) ŠMP.

Tabulka a graf 9: Věnujete se v roli školního metodika prevence následujícím činnostem? Pokud ano, zkuste odhadnout, kolik hodin práce průměrně za kalendářní měsíc Vám dané činnosti zaberou.

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Průměr	%
Koordinace tvorby preventivního programu školy a jeho evaluace	2,36	2,99	2,41	3,09	2,67	2,7	10,81
Osobní participace na realizaci preventivních aktivit školy (podílení se na přímé práci se žáky při preventivních aktivitách)	3,31	5,00	3,66	4,36	3,93	4,05	16,21
Metodické vedení pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování.	2,78	2,23	2,23	1,87	1,87	2,2	8,81
Individuální práce s žáky (včetně práce s malými skupinami žáků) s potenciálem k rozvoji rizikového chování	4,7	5,18	4,37	4,1	3,25	4,32	17,29
Zajišťování spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, policií, orgány sociálně-právní ochrany dětí, nestátními organizacemi působícími v oblasti prevence atd.	3,4	2,40	2,05	1,64	1,93	2,29	9,17
Vedení písemných záznamů všeho druhu	3,99	4,02	3,79	3,36	3,85	3,8	15,21
Komunikace se zákonnými zástupci (rodiči)	3,46	4,02	3,08	3,1	2,98	3,33	13,33
Účast na pracovních seminářích kraje, obce, PPP atd., setkávání se za účelem metodického vedení ze strany pedagogicko-psychologické poradny	1,8	3,20	1,29	1,68	2,45	2,08	8,33
Vzdělávání a rozvoj v oblasti primární prevence rizikového chování	3,42	2,95	2,44	2,79	2,96	2,91	11,65

Některé školy mohou mít více školních metodiků prevence a tedy pokrýt i více odpovědí.

Činnostem spojeným s výkonem funkce ŠMP věnovali ŠMP průměrně 27,68 hodin měsíčně, což průměrně činí 6,92 hodin týdně, počítáme-li 4 týdny v měsíci. Nejvíce času jim zabrala individuální práce s žáky (včetně práce s malými skupinami žáků) s potenciálem k rozvoji rizikového chování, osobní participace na realizaci preventivních aktivit školy (podílení se na přímé práci se žáky při preventivních aktivitách), vedení písemných záznamů všeho druhu a komunikace se zákonnými zástupci.

Srovnání se školním rokem 2022/23

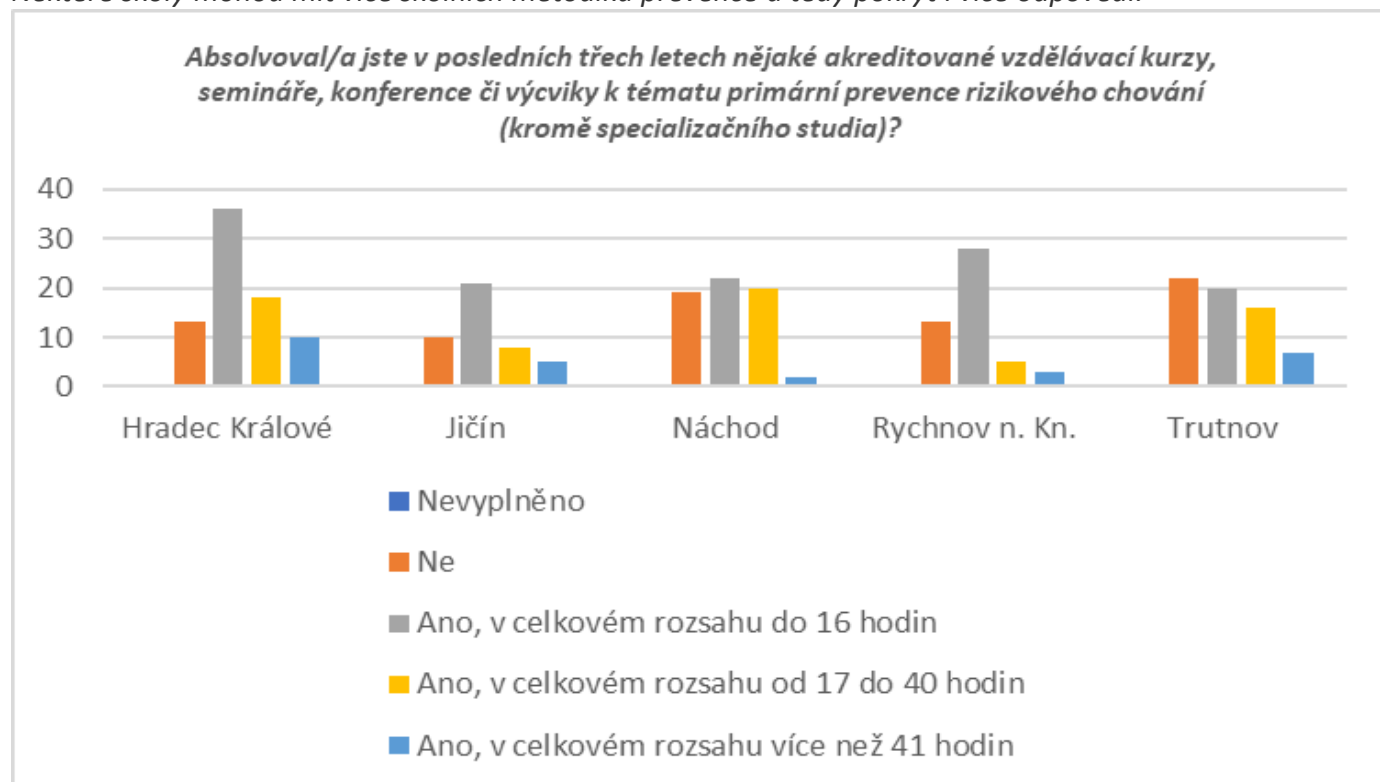
Činnostem spojeným s výkonem funkce ŠMP věnovali ŠMP průměrně 26,34 hodin měsíčně, což průměrně činí 6,59 hodin týdně, počítáme-li 4 týdny v měsíci. Činnosti, které jim nejvíce zabraly času, byly v roce 2022/2023 podobné jako v roce 2023/2024.

Na otázku, co by ŠMP aktuálně nejvíce potřebovali ke zvýšení kvality své práce při vykonávání funkce ŠMP, odpovídali shodně ve všech okresech KHK: snížení míry přímé pedagogické činnosti pro ŠMP a více času na vykonávání funkce ŠMP. Dále ŠMP uváděli: lepší spolupráci se zákonnými zástupci, vzdělávat se v oblasti duševního zdraví, dostatek odborníků, na které se mohou obrátit (psychologové, psychiatři,...), více třídnických hodin pro práci s třídním kolektivem, zajištění kvalitních preventivních programů pro žáky a supervizi pro pedagogické pracovníky, pomoc ze strany státu a legislativy v oblasti podpory vyšších pravomocí pro učitele, snížení administrativy, standardní a dlouhodobé financování poradenských pracovníků ve škole.

Tabulka a graf 10: Absolvoval/a jste v posledních třech letech nějaké akreditované vzdělávací kurzy, semináře, konference či výcviky k tématu primární prevence rizikového chování (kromě specializačního studia)?

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Ne	13	10	19	13	22	77	25,84
Ano, v celkovém rozsahu do 16 hodin	36	21	22	28	20	127	42,62
Ano, v celkovém rozsahu od 17 do 40 hodin	18	8	20	5	16	67	22,48
Ano, v celkovém rozsahu více než 41 hodin	10	5	2	3	7	27	9,06

Některé školy mohou mít více školních metodiků prevence a tedy pokrýt i více odpovědí.

Na otázku odpovědělo 298 ŠMP. Z nich se v posledních třech letech vzdělávalo celkem 221 (74,16 %) ŠMP.

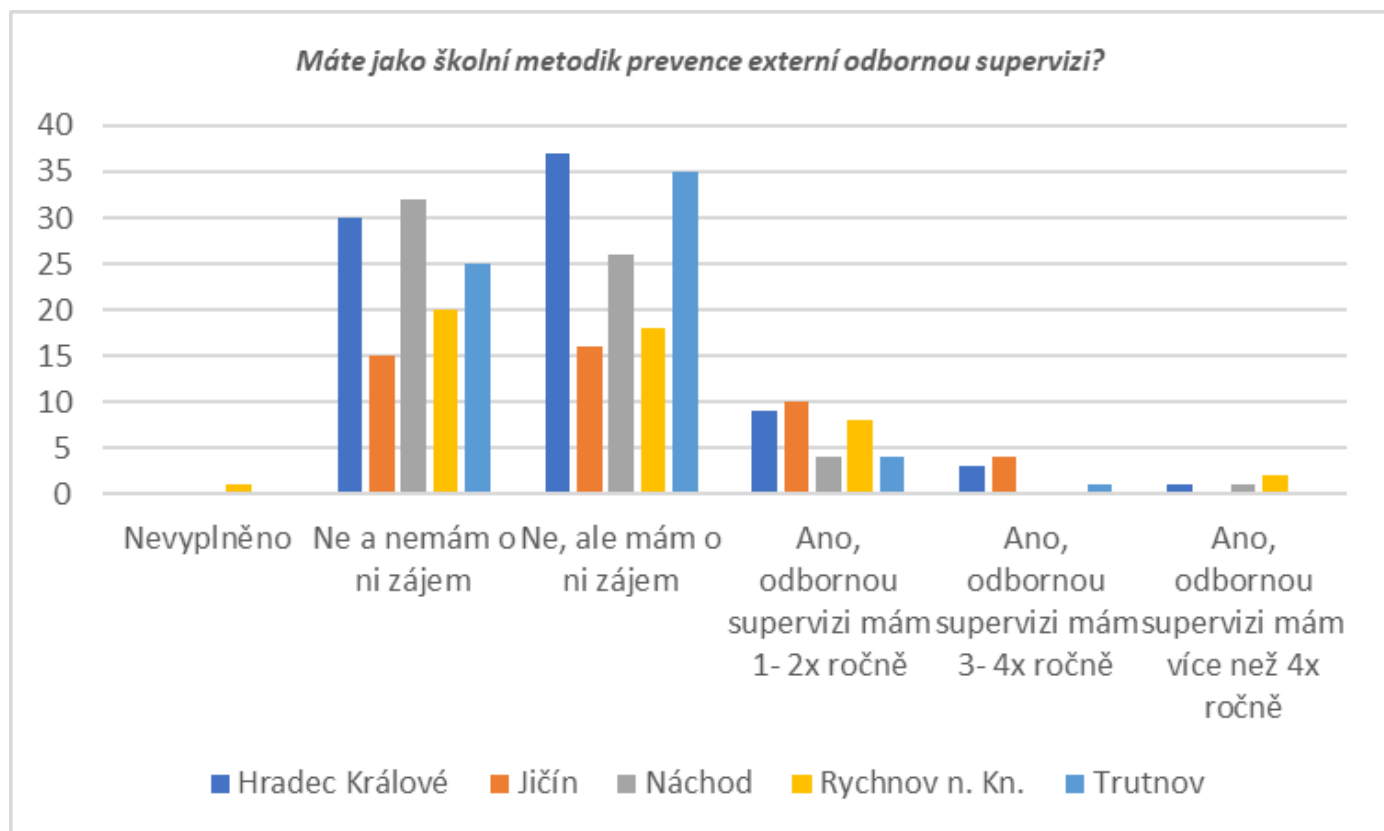
Srovnání se školním rokem 2022/23

Na otázku odpovědělo 291 ŠMP. Z nich se v posledních třech letech vzdělávalo celkem 214 (73,54 %) ŠMP.

Tabulka a graf 11: Máte jako školní metodik prevence externí odbornou supervizi?

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Nevyplněno	0	0	0	1	0	1	0,33
Ne a nemám o ni zájem	30	15	32	20	25	122	40,40
Ne, ale mám o ni zájem	37	16	26	18	35	132	43,71
Ano, odbornou supervizi mám 1- 2x ročně	9	10	4	8	4	35	11,59
Ano, odbornou supervizi mám 3- 4x ročně	3	4	0	0	1	8	2,65
Ano, odbornou supervizi mám více než 4x ročně	1	0	1	2	0	4	1,32

Některé školy mohou mít více školních metodiků prevence a tedy pokrýt i více odpovědí.

Z 302 odpovědí mělo externí odbornou supervizi 47 ŠMP (15,56 %). 254 ŠMP (84,11 %) externí odbornou supervizi neabsolvovalo, z toho o ni mělo zájem 132 (43,71 %) ŠMP.

Srovnání se školním rokem 2022/23

Z 290 odpovědí mělo externí odbornou supervizi 54 ŠMP (18,62 %). 236 ŠMP (81,38 %) externí odbornou supervizi neabsolvovalo, z toho o ni mělo zájem 115 (39,66 %) ŠMP.

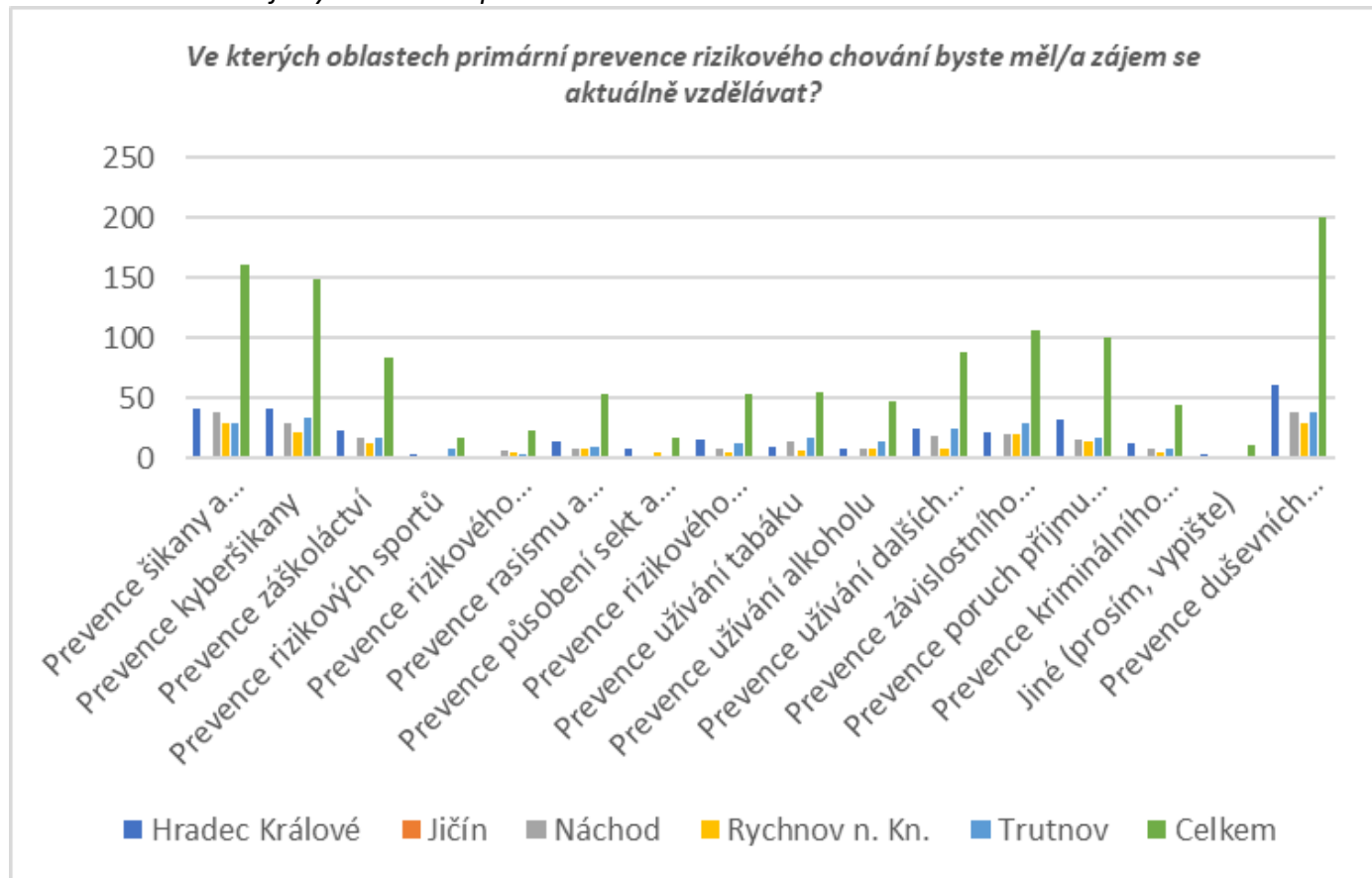
Tabulka a graf 12: Ve kterých oblastech primární prevence rizikového chování byste měl/a zájem se aktuálně vzdělávat?

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Prevence šikany a projevů agrese	41	23	38	29	30	161	13,25
Prevence kyberšikany	41	22	30	22	34	149	12,26
Prevence záškoláctví	24	12	17	13	18	84	6,91
Prevence rizikových sportů	4	3	1	1	9	18	1,48
Prevence rizikového chování v dopravě	3	3	7	6	4	23	1,89
Prevence rasismu a xenofobie	15	10	9	9	10	53	4,36
Prevence působení sekt a extrémistických náboženských směrů	8	2	1	5	2	18	1,48
Prevence rizikového sexuálního chování	16	9	9	6	13	53	4,36
Prevence užívání tabáku	10	7	15	7	17	56	4,61
Prevence užívání alkoholu	9	6	9	9	14	47	3,87
Prevence užívání dalších návykových látek	25	10	19	9	25	88	7,24

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Prevence závislostního chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.)	22	15	20	20	30	107	8,81
Prevence poruch příjmu potravy	32	20	16	15	18	101	8,31
Prevence kriminálního chování	13	7	9	6	9	44	3,62
Jiné (prosím, vyplňte)	4	3	1	2	2	12	0,99
Prevence duševních onemocnění a psychických problémů	62	31	39	30	39	201	16,54

Některé školy mohou mít více školních metodiků prevence a tedy pokrýt i více odpovědí.

Tato otázka umožňuje vybrat více odpovědí.

ŠMP by měli nejvíce zájem vzdělávat se v oblasti prevence duševních onemocnění a psychických problémů, prevence šikany a projevů agrese, prevence kyberšikany, prevence závislostního chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.), prevence poruch příjmu potravy.

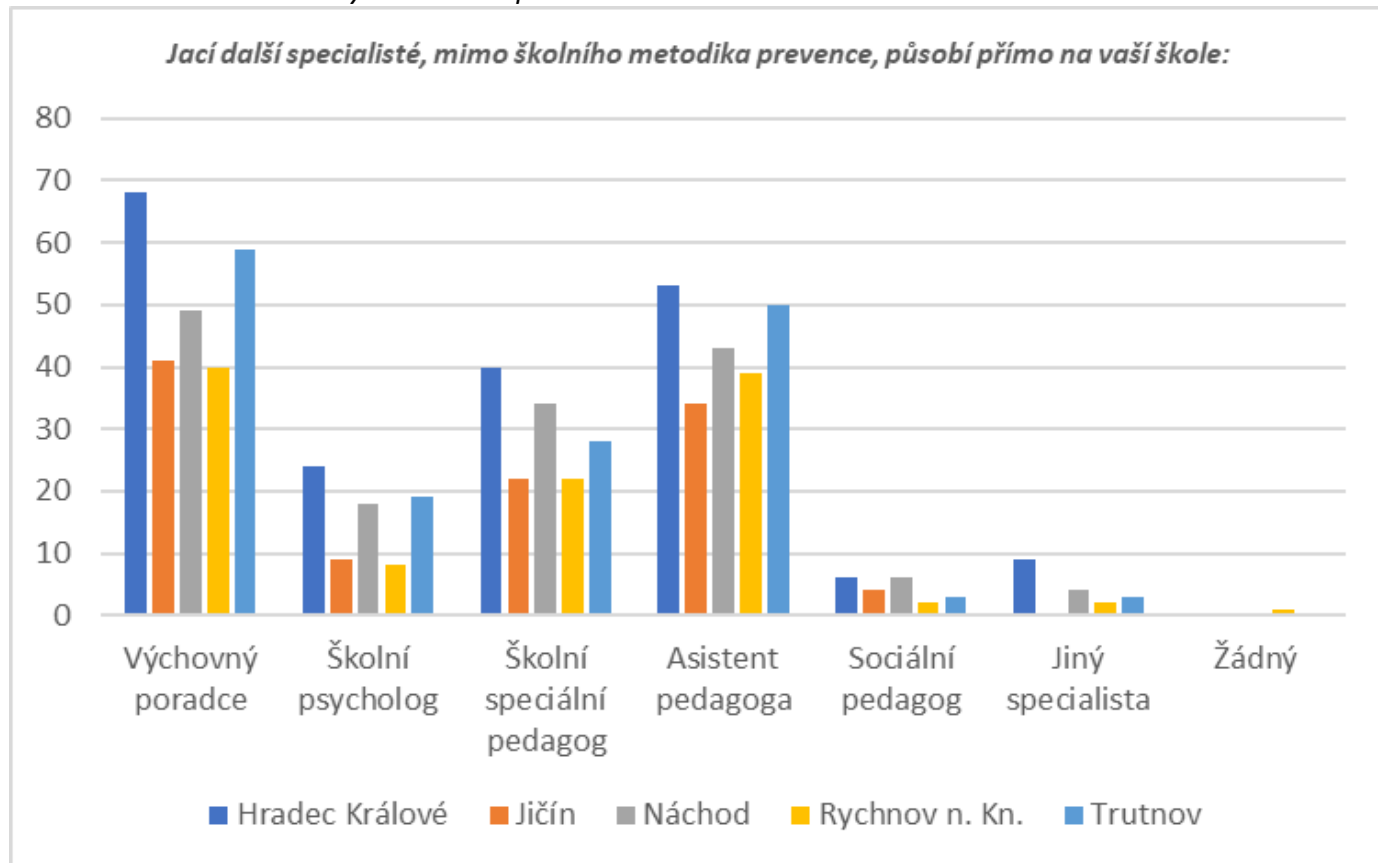
Srovnání se školním rokem 2022/23

ŠMP měli nejvíce zájem vzdělávat se v oblasti prevence duševních onemocnění a psychických problémů, prevence kyberšikany, prevence šikany a projevů agrese.

Tabulka a graf 13: Jací další specialisté, mimo školního metodika prevence, působí přímo na vaší škole?

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Výchovný poradce	68	41	49	40	59	257	34,73
Školní psycholog	24	9	18	8	19	78	10,54
Školní speciální pedagog	40	22	34	22	28	146	19,73
Asistent pedagoga	53	34	43	39	50	219	29,59
Sociální pedagog	6	4	6	2	3	21	2,84
Jiný specialista	9	0	4	2	3	18	2,43
Žádný	0	0	0	1	0	1	0,14

Tato otázka umožňovala vybrat více odpovědí.

Ve školním roce 2023/2024 v 287 zapojených školách kromě ŠMP působilo nejvíce výchovných poradců (257; 34,73 %), asistentů pedagoga (219; 29,59 %) a školních speciálních pedagogů (146; 19,73 %). Na pozici školního psychologa pracovalo 78 (10,54 %) pedagogů. V kategorii jiný specialista školy uváděly: kariérový poradce, školní asistent.

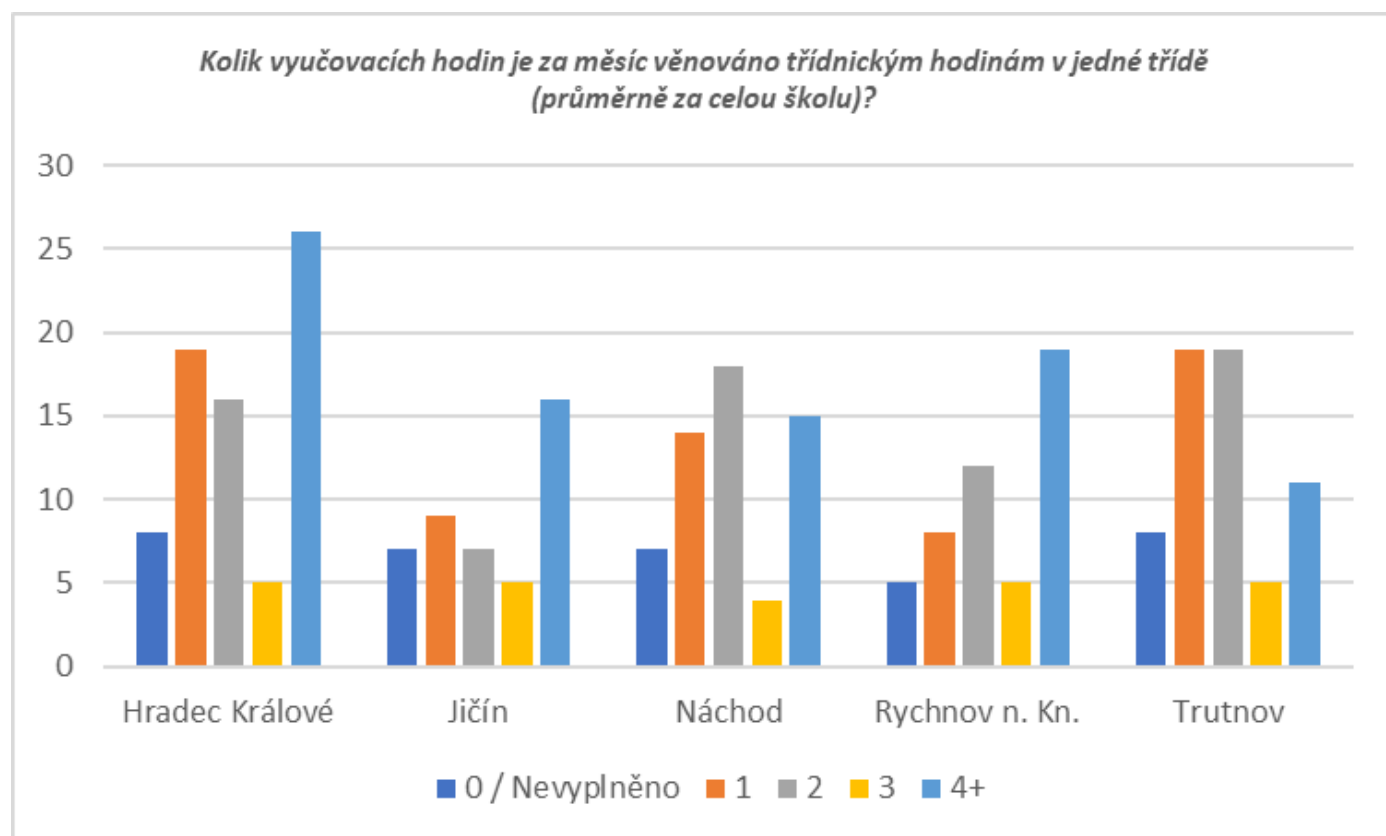
Srovnání se školním rokem 2022/23

Ve školním roce 2022/2023 v 284 zapojených školách kromě ŠMP působilo nejvíce výchovných poradců (249; 34,97 %), asistentů pedagoga (214; 30,06 %) a školních speciálních pedagogů (139; 19,52 %). Na pozici školního psychologa pracovalo 70 (9,83 %) pedagogů. V kategorii jiný specialista školy uváděly: kariérový poradce, psychoterapeut, školní asistent.

4. Třídnické hodiny

Tabulka 14 a graf: Kolik vyučovacích hodin je za měsíc věnováno třídnickým hodinám v jedné třídě (průměrně za celou školu)?

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
0 / Nevyplněno	8	7	7	5	8	35	12,20
1	19	9	14	8	19	69	24,04
2	16	7	18	12	19	72	25,09
3	5	5	4	5	5	24	8,36
4+	26	16	15	19	11	87	30,31

Třídnické hodiny nejsou legislativně ukotveny, přesto byly ve většině zapojených škol KHK ve školním roce 2023/2024 realizovány. Ve 287 zapojených školách třídnickým hodinám věnovali třídní učitelé nejvíce 4 a více hodin za měsíc (87; 30,31 %) nebo 2 hodiny měsíčně (72; 25,09 %).

Srovnání se školním rokem 2022/23

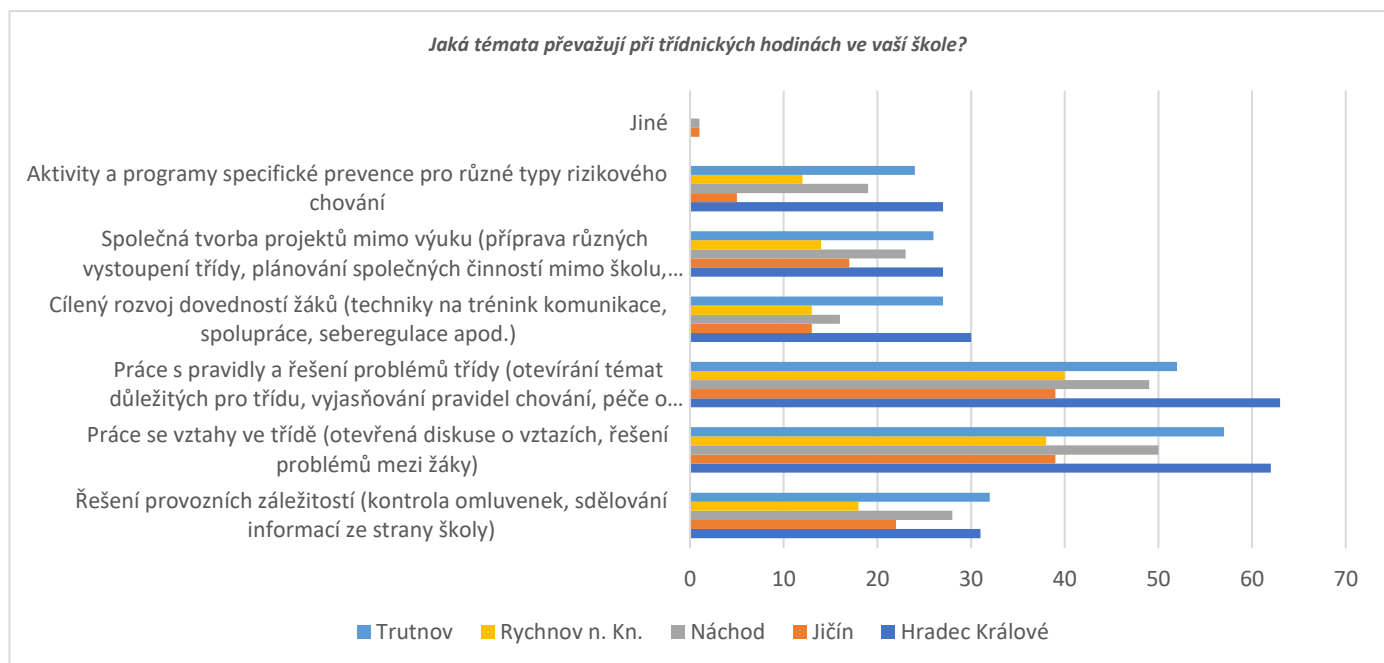
Ve 284 zapojených školách třídnickým hodinám věnovali třídní učitelé nejvíce 1 hodinu za měsíc (86; 30,28 %) nebo 2 hodiny měsíčně (81; 28,52 %). Poměrně dost škol mělo třídnické hodiny 4 a více hodin měsíčně (69; 24,30 %).

Z uvedeného lze vyvodit, že si školy uvědomují důležitost realizace třídnických hodin.

Tabulka a graf 15: Jaká témata převažují při třídnických hodinách na vaší škole?

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Řešení provozních záležitostí (kontrola omluvenek, sdělování informací ze strany školy)	31	22	28	18	32	131	14,32
Práce se vztahy ve třídě (otevřená diskuse o vztazích, řešení problémů mezi žáky)	62	39	50	38	57	246	26,89
Práce s pravidly a řešení problémů třídy (otevírání témat důležitých pro třídu, vyjasňování pravidel chování, péče o individuální spokojenost žáků)	63	39	49	40	52	243	26,56
Cílený rozvoj dovedností žáků (techniky na trénink komunikace, spolupráce, seberegulace apod.)	30	13	16	13	27	99	10,82
Společná tvorba projektů mimo výuku (příprava různých vystoupení třídy, plánování společných činností mimo školu, výzdoba třídy/školy)	27	17	23	14	26	107	11,69
Aktivity a programy specifické prevence pro různé typy rizikového chování	27	5	19	12	24	87	9,51
Jiné	0	1	1	0	0	2	0,22

Tato otázka umožňovala vybrat více odpovědí.

Při třídnických hodinách se v zapojených školách nejvíce třídní učitelé věnovali práci se vztahy ve třídě, práci s pravidly a řešení problémů třídy a řešení provozních záležitostí.

Třídní učitelé se při třídnických hodinách nejméně věnovali aktivitám a programům specifické prevence pro různé typy rizikového chování.

Srovnání se školním rokem 2022/23

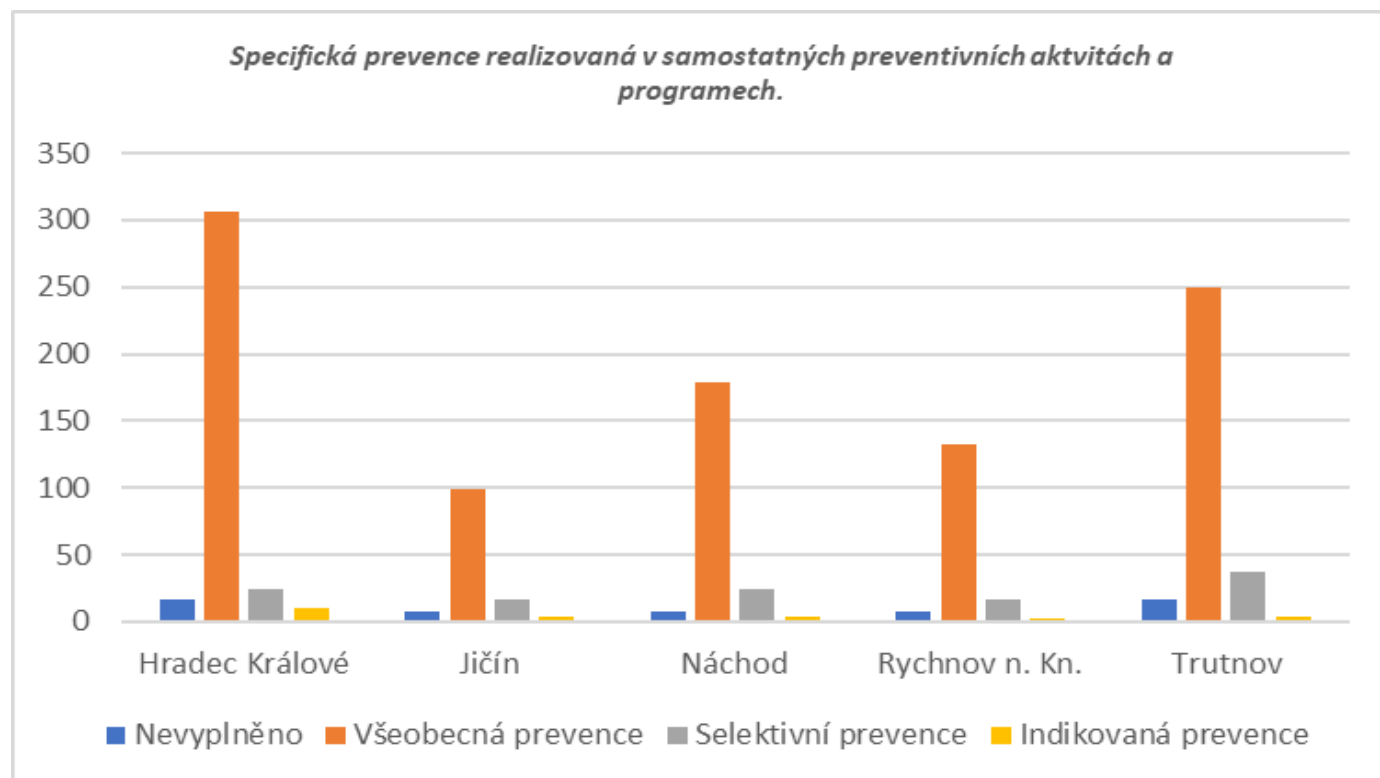
Ve školním roce 2022/2023 bylo pořadí stejné.

5. Specifická prevence realizovaná v samostatných preventivních aktivitách a programech

Tabulka a graf 16: Úroveň programu

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Nevyplněno	17	8	7	8	16	56	4,82
Všeobecná prevence	306	99	179	133	249	966	83,06
Selektivní prevence	24	16	24	17	37	118	10,15
Indikovaná prevence	10	4	4	2	3	23	1,98

Každá škola mohla vyplnit více programů a tedy pokrýt i více odpovědí.

Specifická primární prevence – aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Jedná se o:

- všeobecnou prevenci, která je zaměřena na širší populaci, aniž by byl dříve zjišťován rozsah problému nebo rizika,
- selektivní prevenci, která je zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšený výskyt rizikového chování,
- indikovanou prevenci, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve škole nebo s vrstevníky.

Nespecifická primární prevence – veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání. Tento typ prevence je významný v kontextu aplikace různých efektivních a vyhodnotitelných specifických programů.

Zdroj: Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)

V 287 zapojených školách bylo zrealizováno 1107 preventivních programů (všeobecná prevence – 966; selektivní prevence – 118; indikovaná prevence – 23).

Srovnání se školním rokem 2022/2023

V 284 zapojených školách bylo zrealizováno 921 preventivních programů (všeobecná prevence – 757; selektivní prevence – 107; indikovaná prevence – 26).

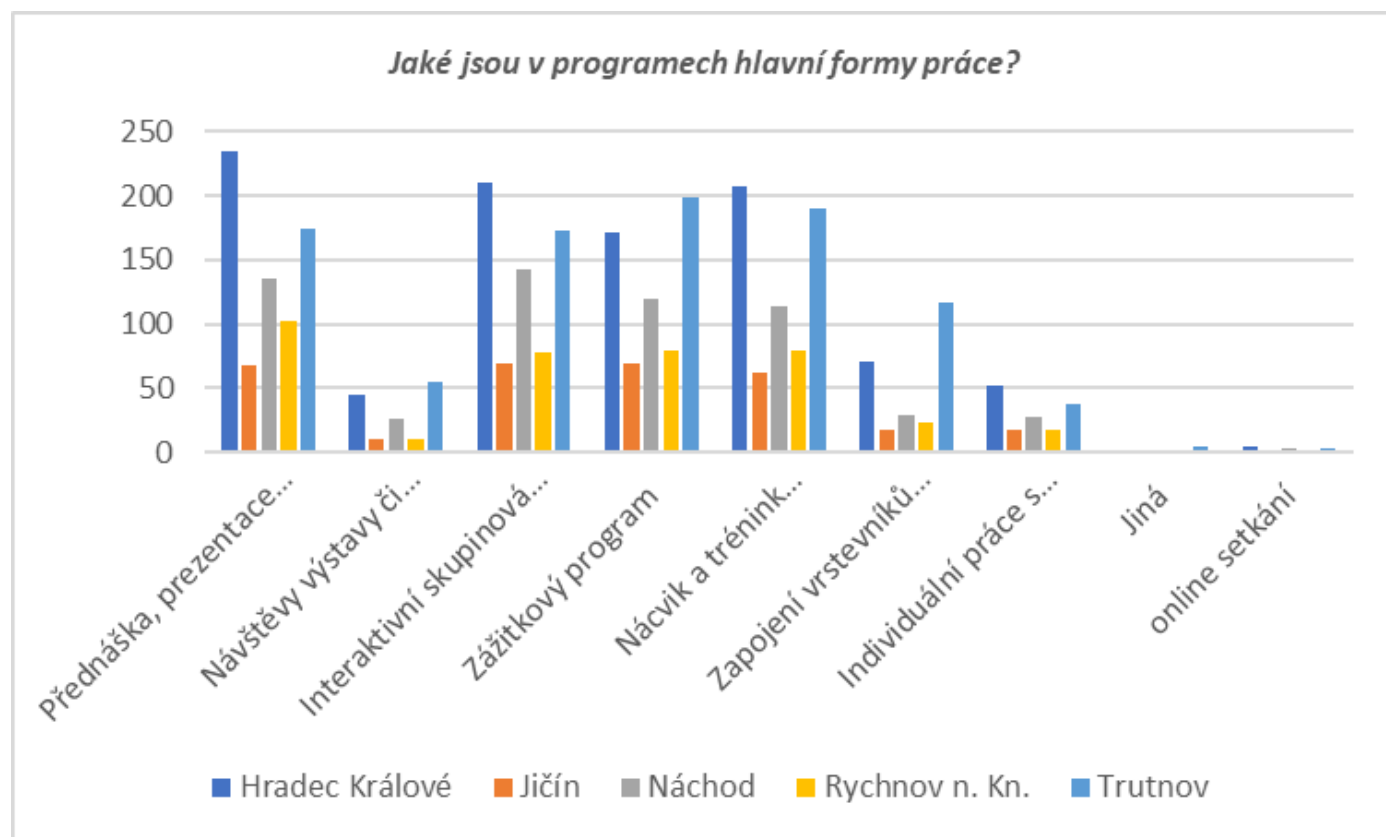
Hlavními poskytovateli preventivních programů byly ve školním roce 2023/2024: Policie ČR, Městská/obecní policie, Křesťanská akademie mladých, z.s., Semiramis o.s., PROSTOR PRO, o.p.s., Národní iniciativa pro život, o.p.s., Hope4kids, z.s., Hasičský záchranný sbor České republiky, ACET ČR z.s.

Tabulka a graf 17: Jaké jsou v programech hlavní formy práce?

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Přednáška, prezentace informací	235	68	135	103	174	715	21,95
Návštěvy výstavy či představení, exkurze	45	11	26	10	55	147	4,51
Interaktivní skupinová diskuze	210	70	143	78	173	674	20,69
Zážitekový program	171	70	119	79	199	638	19,58
Nácvik a trénink dovedností	207	62	114	79	190	652	20,01
Zapojení vrstevníků podobného věku (tzv. peer prvek)	71	17	29	24	117	258	7,92
Individuální práce s dítětem, rozhovor či edukace	52	17	27	18	38	152	4,67
Jiná	2	0	2	0	4	8	0,25
online setkání	5	1	3	2	3	14	0,43

Tato otázka umožňovala vybrat více odpovědí.

Každá škola mohla vyplnit více programů a tedy pokrýt i více odpovědí.

Zaznamenáno bylo 3258 odpovědí. Nejčastějšími formami práce při preventivních programech v zapojených školách byly přednášky, prezentace informací (715; 21,95 %), interaktivní skupinová diskuze (674; 20,69 %), nácvik a trénink dovedností (652; 20,01 %) a zážitkové programy (638; 19,58 %)

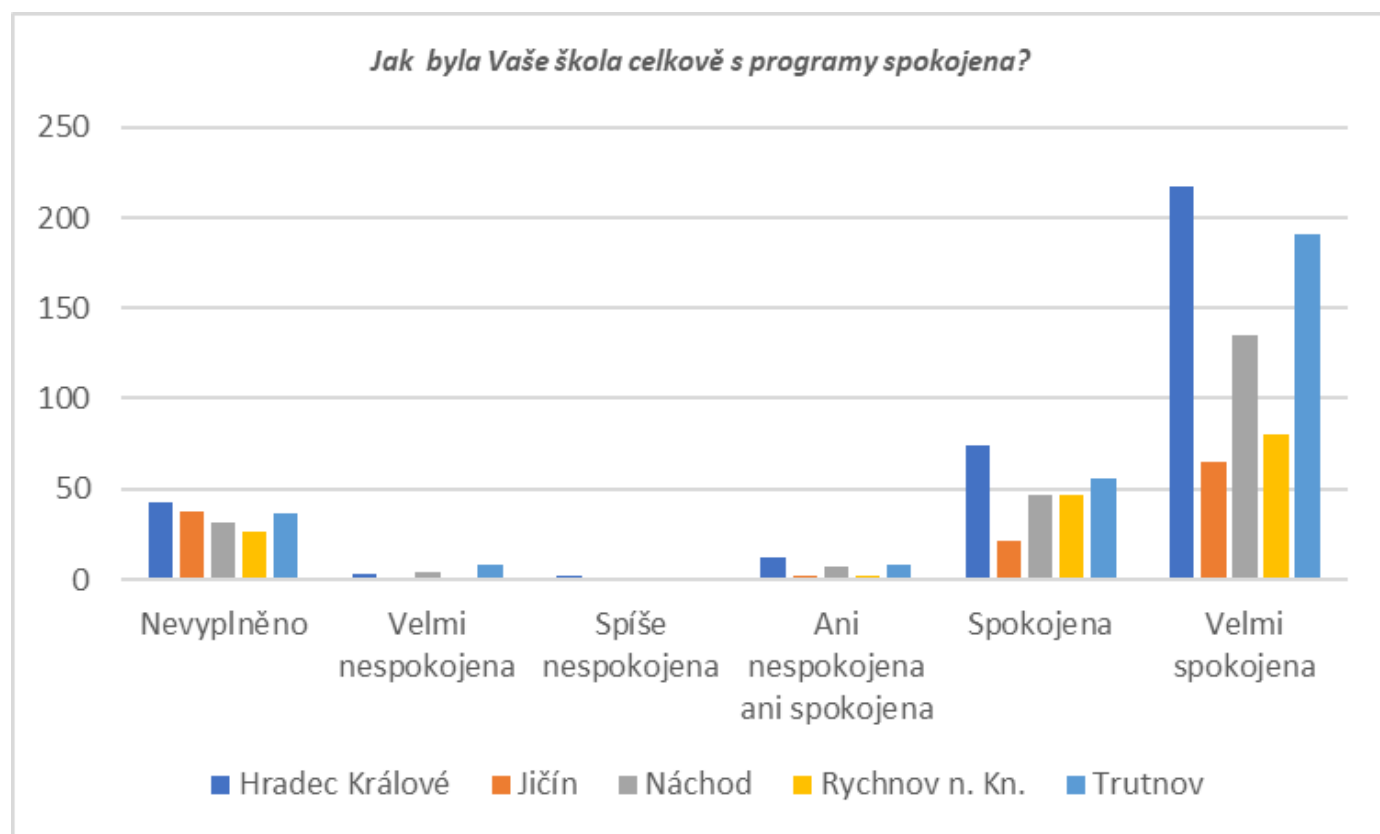
Srovnání se školním rokem 2022/23

Zaznamenáno bylo 2373 odpovědí. Nejčastějšími formami práce při preventivních programech v zapojených školách byly přednášky, prezentace informací (576; 24,27 %), interaktivní skupinová diskuze (508; 21,41 %), zážitkové programy (454; 19,13 %) a nácvik a trénink dovedností (436; 18,37 %).

Tabulka a graf 18: Jak byla Vaše škola celkově s programy spokojena?

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Nevyplněno	43	38	31	26	37	175	15,10
Velmi nespokojena	3	0	4	1	8	16	1,38
Spíše nespokojena	2	0	1	1	0	4	0,35
Ani nespokojena ani spokojena	12	2	7	2	8	31	2,67
Spokojena	74	21	47	47	56	245	21,14
Velmi spokojena	217	65	135	80	191	688	59,36

Každá škola může vyplnit více programů a tedy i pokrýt více odpovědí.

Velmi spokojeno nebo spokojeno s preventivními programy bylo v 933 případech (80,50 %) z celkových 1159 odpovědí. Velmi nespokojeno nebo spíše nespokojeno bylo v 20 případech (1,73 %). 175 (15,10 %) ŠMP na otázku neodpovědělo.

Srovnání se školním rokem 2022/23

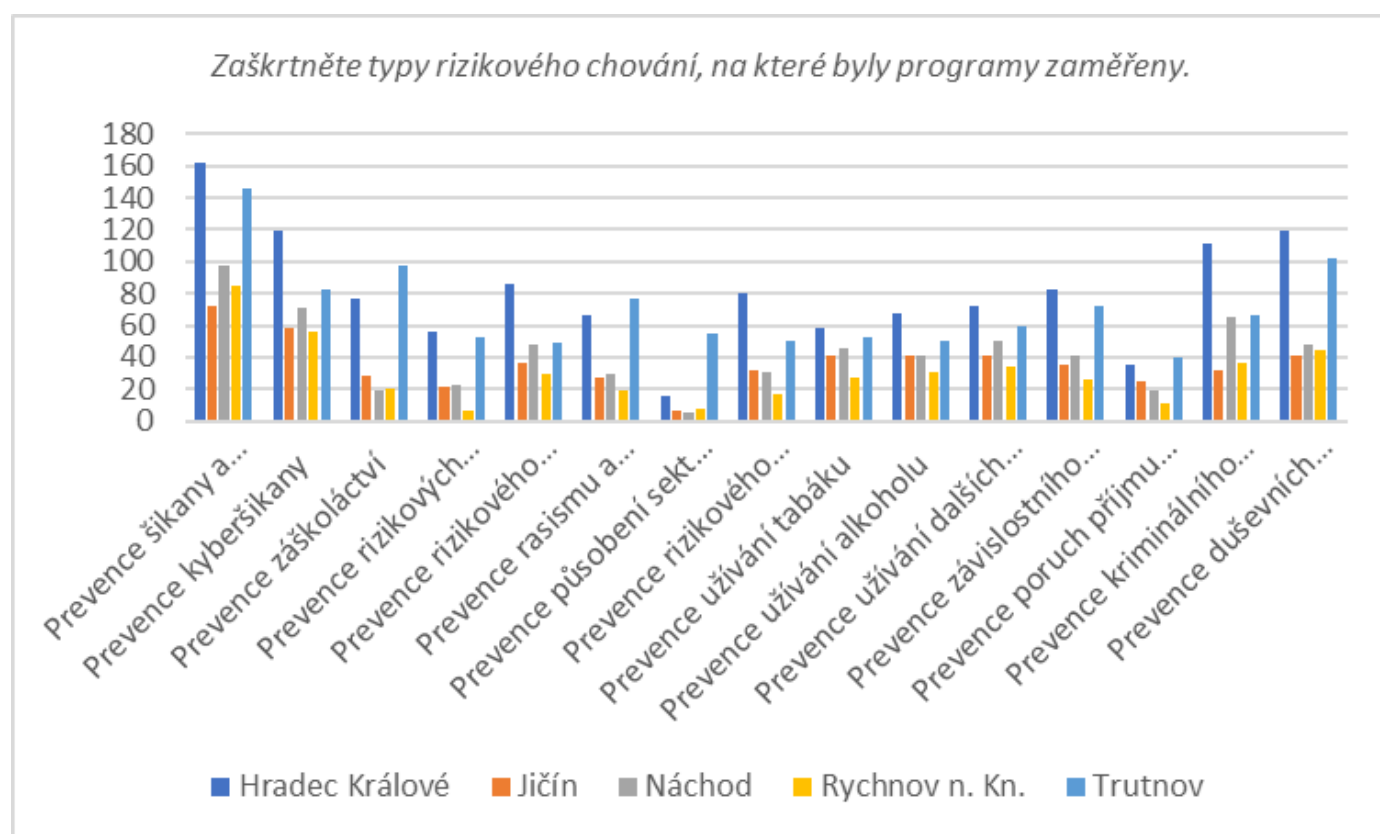
Velmi spokojeno nebo spokojeno s preventivními programy bylo v 669 případech (75,94 %) z celkových 881 odpovědí. Velmi nespokojeno nebo spíše nespokojeno bylo v 47 případech (5,33 %).

Tabulka a graf 18: Zaškrtněte typy rizikového chování, na které byly programy zaměřeny.

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Prevence šikany a projevů agrese	162	72	97	85	146	562	14,48
Prevence kyberšikany	119	58	71	56	83	387	9,97
Prevence záškoláctví	77	28	19	20	98	242	6,23
Prevence rizikových sportů	56	22	23	7	53	161	4,15
Prevence rizikového chování v dopravě	86	36	48	29	49	248	6,39
Prevence rasismu a xenofobie	66	27	29	19	77	218	5,62
Prevence působení sekt a extrémistických náboženských směrů	16	6	5	8	55	90	2,32
Prevence rizikového sexuálního chování	80	32	31	17	50	210	5,41
Prevence užívání tabáku	58	41	46	27	53	225	5,80
Prevence užívání alkoholu	67	41	41	31	50	230	5,92
Prevence užívání dalších návykových látek	72	41	50	34	60	257	6,62
Prevence závislostního chování pro nelátkové závislosti	83	35	41	26	72	257	6,62
Prevence poruch příjmu potravy	35	25	19	11	40	130	3,35
Prevence kriminálního chování	111	32	65	37	66	311	8,01
Prevence duševních onemocnění a psychických problémů	119	41	48	44	102	354	9,12

Tato otázka umožňovala vybrat více odpovědí.

Každá škola mohla vyplnit více programů, a tedy pokrýt i více odpovědí.

Realizované preventivní programy ve školním roce 2023/2024 (3882) byly nejvíce zaměřeny na prevenci šikany a projevů agrese (562; 14,48 %), prevenci kyberšikany (387; 9,97 %), prevenci duševních onemocnění a psychických problémů (354, 9,12 %) a prevenci kriminálního chování (311; 8,01 %).

Srovnání se školním rokem 2022/23

Realizované preventivní programy ve školním roce 2022/2023 (3 037) byly nejvíce zaměřeny na prevenci šikany a projevů agrese (473; 15,57 %), prevenci kyberšikany (359; 11,82 %) a prevenci kriminálního chování (251; 8,26 %).

6. Výskyt rizikového chování

Do následující tabulek uváděli ŠMP ke každému jevu počet žáků/studentů školy, u nichž se daný problém objevil v průběhu školního roku 2023/24. V případě prvních pěti položek uváděli ŠMP počty případů, které zaznamenali (nikoliv počet žáků jako u ostatních jevů) a pokud docházelo k opakovanému výskytu, nesčítali jednotlivé incidenty, ale shrnuli celý jev jako jednu (byť opakující se) událost.

Vysvětlení pojmů.

Šikana

Šikana je agresivní chování ze strany žáka/ů vůči žákovi nebo skupině žáků či učiteli, které se v čase opakuje (nikoli nutně) a je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně a/nebo v případě šikany učitele také profesionálně. Šikana je dále charakteristická nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepříjemností útoku pro oběť a samoučelností agrese.

První stadium šikanování: Zrod ostrakismu

Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné“ legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

Zdroj: Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č.j. MSMT-21149/2016.

Špatné vztahy mezi žáky

Za šikanování se nepovažuje škádlení a jednorázové akce. Například, když se poperou dva přibližně stejně silní žáci, nejde o šikanování, protože tu chybí nepoměr sil, kdy oběť se neumí nebo z různých příčin nemůže bránit

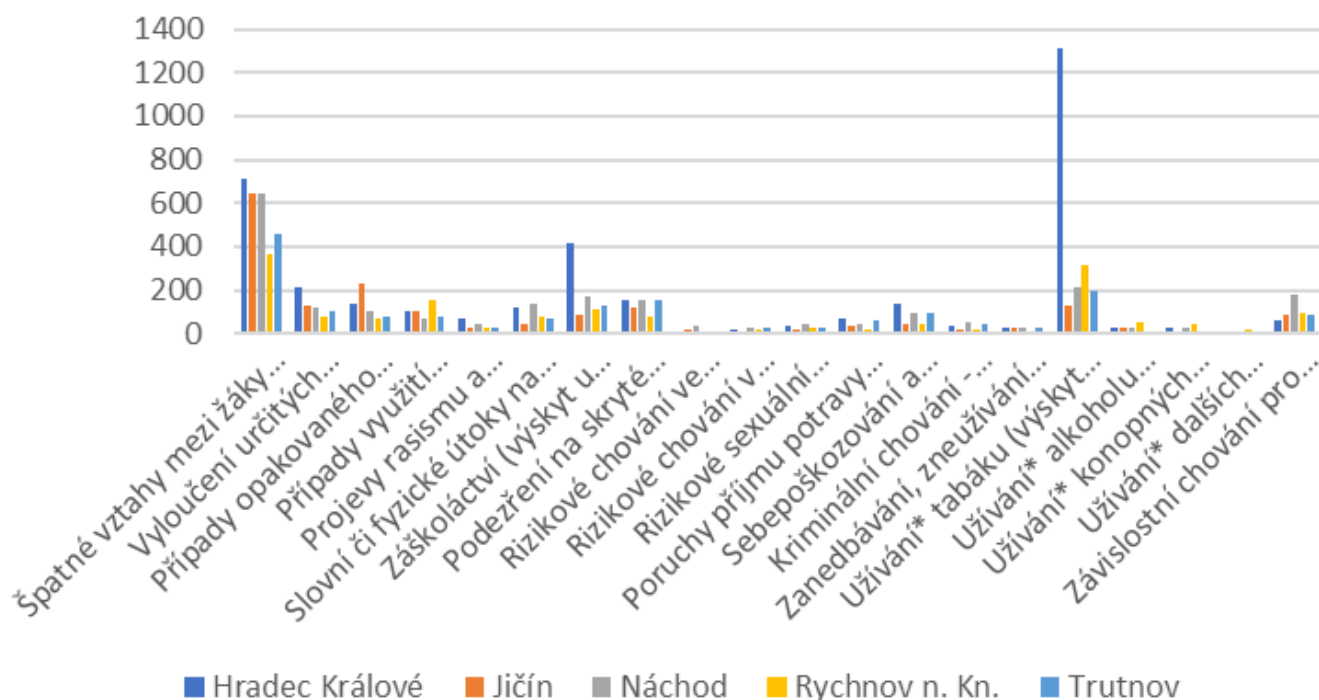
Zdroj: Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č.j. MSMT-21149/2016.

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Špatné vztahy mezi žáky (počet případů, nikoliv počet žáků)	716	648	643	364	460	2831	25,70
Vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace* (počet případů, nikoliv počet žáků)	210	128	120	78	107	643	5,84
Případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování (počet případů, nikoliv počet žáků)	138	232	103	66	79	618	5,61

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Případy využití elektronických prostředků (např. mobilní telefon, sociální sítě) k opakovanému záměrnému psychickému ubližování (<i>počet případů, nikoliv počet žáků</i>)	102	103	69	157	75	506	4,59
Projevy rasismu a xenofobie (<i>počet případů, nikoliv počet žáků</i>)	72	26	40	24	23	185	1,68
Slovní či fyzické útoky na pracovníky školy (<i>výskyt u počtu žáků</i>)	117	42	135	75	67	436	3,96
Záškoláctví (<i>výskyt u počtu žáků</i>)	415	89	173	108	128	913	8,29
Podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů) (<i>výskyt u počtu žáků</i>)	154	124	157	81	150	666	6,05
Rizikové chování ve sportu, rizikové pohybové aktivity, extrémní sporty atd. (<i>výskyt u počtu žáků</i>)	9	17	39	9	10	84	0,76
Rizikové chování v dopravě (<i>výskyt u počtu žáků</i>)	15	12	25	19	24	95	0,86
Rizikové sexuální chování a nevhodné projevy sexuality (<i>výskyt u počtu žáků</i>)	36	21	40	23	26	146	1,33
Poruchy příjmu potravy (<i>výskyt u počtu žáků</i>)	70	36	45	20	59	230	2,09
Sebepoškozování a autoagrese (<i>výskyt u počtu žáků</i>)	137	45	92	42	92	408	3,70
Kriminální chování - přestupky, provinění, trestné činy (<i>výskyt u počtu žáků</i>)	39	15	51	20	44	169	1,53
Zanedbávání, zneužívání či týrání dítěte (<i>výskyt u počtu žáků</i>)	26	30	25	9	29	119	1,08
Užívání* tabáku (<i>výskyt u počtu žáků</i>)	1311	130	216	311	193	2161	19,62
Užívání* alkoholu (<i>výskyt u počtu žáků</i>)	27	30	23	53	12	145	1,32
Užívání* konopných látek (např. marihuana, hašiš) (<i>výskyt u počtu žáků</i>)	24	10	26	48	5	113	1,03
Užívání* dalších návykových látek (např. extáze, pervitin atd.) (<i>výskyt u počtu žáků</i>)	13	3	11	17	2	46	0,42
Závislostní chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.) (<i>výskyt u počtu žáků</i>)	60	84	178	91	87	500	4,54

*Pod termín „užívání“ zahrnujeme užití opakované i jednorázové, experimentování s látkou atd.

Výskyt rizikového chování podle okresů - všechny typy škol

Ve školním roce 2023/2024 vyplnilo SEPA nebo dotazník 287 základních a středních škol. Nejvíce školy řešily špatné vztahy mezi žáky (2831 případů, nikoliv počet žáků; 25,70 %), užívání tabáku (2161 žáků; 19,62 %), záškoláctví (913 žáků; 8,29 %), podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů) (666 žáků; 6,05 %), vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace (643 případů, nikoliv počet žáků; 5,84 %), případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování (618 případů, nikoliv počet žáků; 5,61 %), případy využití elektronických prostředků (např. mobilní telefon, sociální síť) k opakovanému záměrnému psychickému ubližování (506 případů, nikoliv počet žáků; 4,59 %), závislostní chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.) (500 žáků; 4,54 %).

Srovnání se školním rokem 2022/2023

Ve školním roce 2022/2023 vyplnilo SEPA nebo dotazník 284 základních a středních škol. Nejvíce školy řešily špatné vztahy mezi žáky (2604 případů, nikoliv počet žáků), užívání tabáku (2059 žáků), záškoláctví (994 žáků), podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů) (650 žáků), vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace (576 případů, nikoliv počet žáků), případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování (483 případů, nikoliv počet žáků), sebepoškozování a autoagrese (435 žáků), případy využití elektronických prostředků (např. mobilní telefon, sociální síť) k opakovanému záměrnému psychickému ubližování (394 případů, nikoliv počet žáků), slovní či fyzické útoky na pracovníky školy (359 žáků), závislostní chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.) (321 žáků).

Ve školním roce 2023/2024 vyplnilo SEPA nebo dotazník o 3 školy více než ve školním roce 2022/2023. Při srovnání výskytu rizikového chování ve školách KHK v posledních dvou školních rocích je zřejmé, že nevíce došlo k zvýšení výskytu rizikového chování v těchto oblastech: špatné vztahy mezi žáky (o 227 případů, nikoliv počet žáků), závislostní chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.) (o 179 žáků), případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování (o 135 případů, nikoliv počet žáků), případy využití elektronických prostředků (např. mobilní telefon, sociální síť) k opakovanému záměrnému psychickému ubližování (o 112 případů, nikoliv počet žáků), užívání tabáku (o 102 žáků), slovní či fyzické útoky na pracovníky školy (o 77 žáků). Naopak k poklesu došlo zjm. v těchto oblastech: záškoláctví (o 81 žáků), užívání alkoholu (o 77 žáků), užívání konopných látek (např. marihuana, hašiš) (o 50 žáků), rizikové chování ve sportu, rizikové pohybové aktivity, extrémní sporty atd. (o 47 žáků), kriminální chování - přestupky, provinění, trestné činy (o 42 žáků).

Tabulka a graf 20: Výskyt rizikového chování v mateřských školách KHK

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem
Špatné vztahy mezi žáky (počet případů, nikoliv počet žáků)	22	12	7	7	11	59
Vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace* (počet případů, nikoliv počet žáků)	0	2	0	2	0	4
Případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování (počet případů, nikoliv počet žáků)	1	0	2	0	0	3
Podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů) (výskyt u počtu žáků)	3	0	0	0	0	3
Poruchy příjmu potravy (výskyt u počtu žáků)	0	0	1	1	0	2
Sebepoškození a autoagrese (výskyt u počtu žáků)	1	0	0	0	0	1

Oddíl výskytu rizikového chování v MŠ vyplnily MŠ, které jsou součástí ZŠ. Tyto školy nejvíce řešily špatné vztahy mezi žáky (59 případů, nikoliv počet žáků). Objevily se však i případy vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace (4 případy, nikoliv počet žáků) a případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování (3 případy, nikoliv počet žáků), poruchy příjmu potravy (2 děti), sebepoškození a autoagrese (1 dítě). Vzhledem k malému vzorku vyplňujících MŠ nejsou údaje zcela relevantní.

Srovnání se školním rokem 2022/23

Ve školním roce 2022/2023 nejvíce řešily špatné vztahy mezi žáky (50 případů, nikoliv počet žáků). Objevily se však i případy vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace (8 případů, nikoliv počet žáků) a případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování (6 případů, nikoliv počet žáků), poruchy příjmu potravy (4 děti).

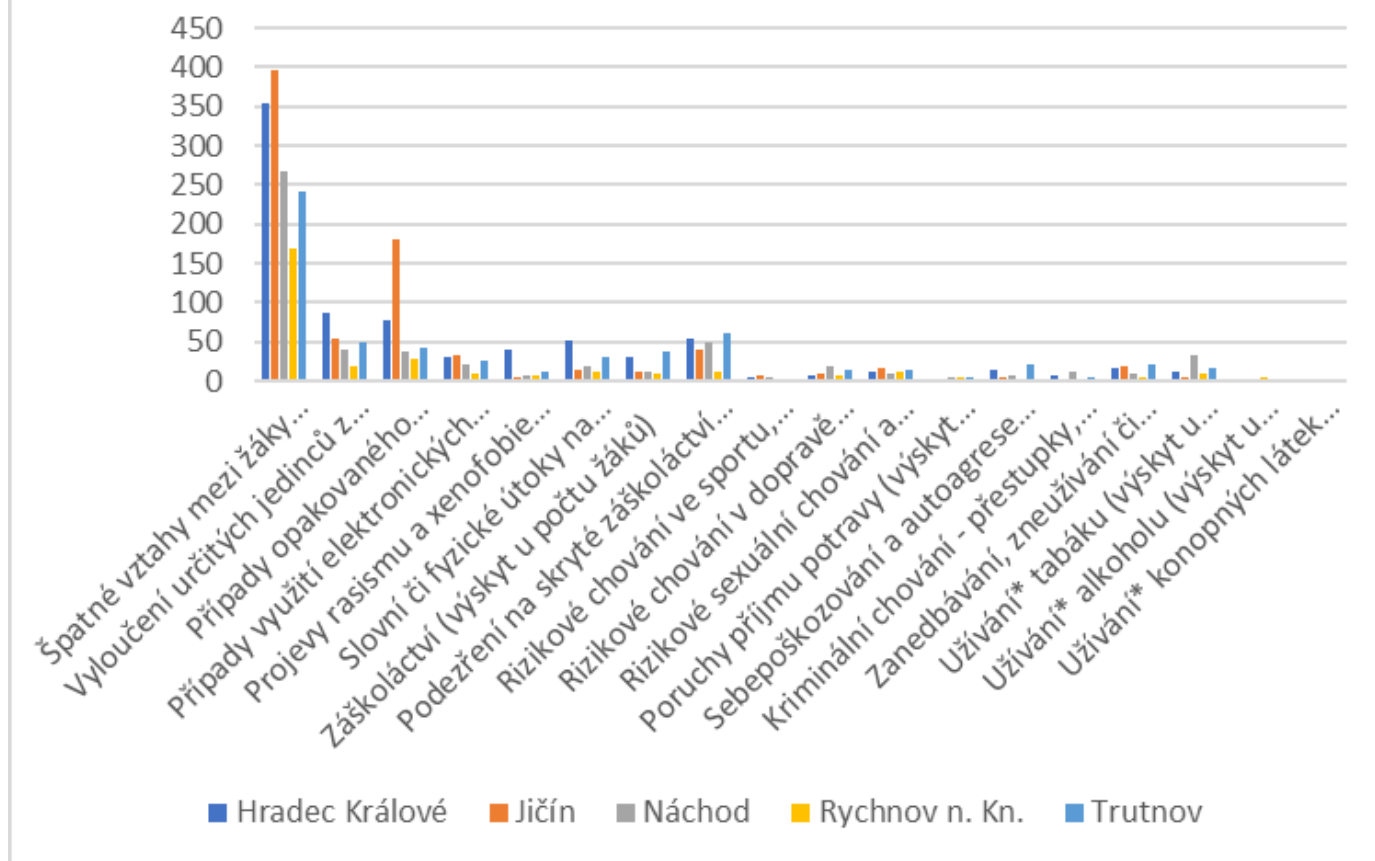
Tabulka a graf 21: Výskyt rizikového chování na 1. stupni základních škol KHK

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Špatné vztahy mezi žáky (počet případů, nikoliv počet žáků)	353	396	268	169	242	1428	44,60
Vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace* (počet případů, nikoliv počet žáků)	88	54	41	18	50	251	7,84
Případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování (počet případů, nikoliv počet žáků)	77	180	37	29	42	365	11,40
Případy využití elektronických prostředků (např. mobilní telefon, sociální sítě) k opakovanému záměrnému psychickému ubližování (počet případů, nikoliv počet žáků)	30	34	21	9	25	119	3,72

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Projevy rasismu a xenofobie (počet případů, nikoliv počet žáků)	40	5	8	7	13	73	2,28
Slovní či fyzické útoky na pracovníky školy (výskyt u počtu žáků)	52	14	20	11	31	128	4,00
Záškoláctví (výskyt u počtu žáků)	31	12	12	9	37	101	3,15
Podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů) (výskyt u počtu žáků)	55	40	50	12	62	219	6,84
Rizikové chování ve sportu, rizikové pohybové aktivity, extrémní sporty atd. (výskyt u počtu žáků)	5	7	5	2	0	19	0,59
Rizikové chování v dopravě (výskyt u počtu žáků)	7	9	19	8	15	58	1,81
Rizikové sexuální chování a nevhodné projevy sexuality (výskyt u počtu žáků)	12	17	9	11	14	63	1,97
Poruchy příjmu potravy (výskyt u počtu žáků)	3	3	4	5	4	19	0,59
Sebepoškozování a autoagrese (výskyt u počtu žáků)	14	6	7	3	22	52	1,62
Kriminální chování - přestupky, provinění, trestné činy (výskyt u počtu žáků)	8	3	13	2	6	32	1,00
Zanedbávání, zneužívání či týrání dítěte (výskyt u počtu žáků)	16	18	9	5	21	69	2,15
Užívání* tabáku (výskyt u počtu žáků)	11	5	32	10	16	74	2,31
Užívání* alkoholu (výskyt u počtu žáků)	0	0	0	6	2	8	0,25
Užívání* konopných látek (např. marihuana, hašiš) (výskyt u počtu žáků)	2	0	0	0	0	2	0,06
Užívání* dalších návykových látek (např. extáze, pervitin atd.) (výskyt u počtu žáků)	0	0	0	0	0	0	0,00
Závislostní chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.) (výskyt u počtu žáků)	16	26	46	15	19	122	3,81

Pod termín „užívání“ zahrnujeme užití opakované i jednorázové, experimentování s látkou atd.

Výskyt rizikového chování na 1. stupni základních škol KHK

V 287 zapojených školách se na 1. stupni ZŠ nejvíce řešily špatné vztahy mezi žáky (1428 případů, nikoliv počet žáků; 44,60 %), případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování (365 případů, nikoliv počet žáků; 11,40 %), vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace* (251 případů, nikoliv počet žáků; 7,84 %), podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů) (219 žáků, 6,84 %).

Srovnání se školním rokem 2022/2023

V 284 zapojených školách se na 1. stupni ZŠ nejvíce řešily špatné vztahy mezi žáky (1204 případů, nikoliv počet žáků), vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace (237 případů, nikoliv počet žáků), případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování (215 případů, nikoliv počet žáků), podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů) (175 žáků).

Ve školním roce 2023/2024 vyplnilo SEPA nebo dotazník o 3 školy více než ve školním roce 2022/2023. Při srovnání výskytu rizikového chování na 1. stupni ZŠ KHK v posledních dvou školních rocích je zřejmé, že nevíce došlo k zvýšení výskytu rizikového chování v těchto oblastech: špatné vztahy mezi žáky (o 224 případů, nikoliv počet žáků), případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování (o 150 případů, nikoliv počet žáků), případy využití elektronických prostředků (např. mobilní telefon, sociální sítě) k opakovanému záměrnému psychickému ubližování (o 52 případů, nikoliv počet žáků), podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů) (o 44 žáků), závislostní chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.) (o 42 žáků).

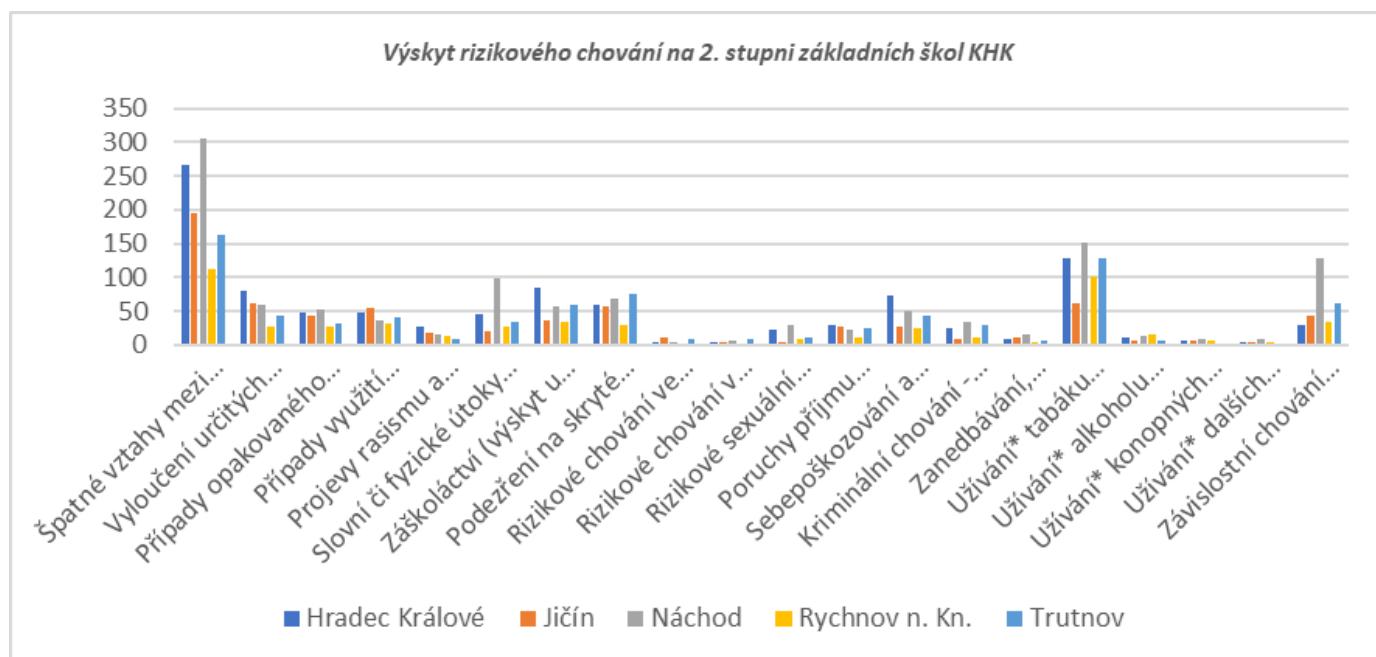
K poklesu došlo zjm. v těchto oblastech: užívání tabáku (o 38 žáků), rizikové chování ve sportu, rizikové pohybové aktivity, extrémní sporty atd. (o 19 žáků), rizikové chování v dopravě (o 16 žáků).

Tabulka a graf 22: Výskyt rizikového chování na 2. stupni základních škol KHK

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Špatné vztahy mezi žáky (počet případů, nikoliv počet žáků)	266	195	306	111	162	1040	25,05
Vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace* (počet případů, nikoliv počet žáků)	79	61	60	26	44	270	6,50
Případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování (počet případů, nikoliv počet žáků)	48	43	52	27	31	201	4,84
Případy využití elektronických prostředků (např. mobilní telefon, sociální sítě) k opakovanému záměrnému psychickému ubližování (počet případů, nikoliv počet žáků)	47	55	37	32	41	212	5,11
Projevy rasismu a xenofobie (počet případů, nikoliv počet žáků)	27	18	16	13	8	82	1,97
Slovní či fyzické útoky na pracovníky školy (výskyt u počtu žáků)	46	19	98	28	34	225	5,42
Záškoláctví (výskyt u počtu žáků)	85	37	56	34	59	271	6,53
Podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů) (výskyt u počtu žáků)	59	56	68	30	76	289	6,96
Rizikové chování ve sportu, rizikové pohybové aktivity, extrémní sporty atd. (výskyt u počtu žáků)	3	10	3	1	8	25	0,60
Rizikové chování v dopravě (výskyt u počtu žáků)	3	3	6	0	8	20	0,48
Rizikové sexuální chování a nevhodné projevy sexuality (výskyt u počtu žáků)	22	3	30	8	11	74	1,78
Poruchy příjmu potravy (výskyt u počtu žáků)	29	27	22	10	25	113	2,72
Sebepoškozování a autoagrese (výskyt u počtu žáků)	73	26	51	25	44	219	5,27
Kriminální chování - přestupky, provinění, trestné činy (výskyt u počtu žáků)	24	8	33	11	30	106	2,55
Zanedbávání, zneužívání či týrání dítěte (výskyt u počtu žáků)	8	10	16	4	7	45	1,08
Užívání* tabáku (výskyt u počtu žáků)	128	62	151	100	128	569	13,70
Užívání* alkoholu (výskyt u počtu žáků)	11	6	12	15	7	51	1,23
Užívání* konopných látek (např. marihuana, hašiš) (výskyt u počtu žáků)	5	5	8	7	2	27	0,65

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Užívání* dalších návykových látek (např. extáze, pervitin atd.) (výskyt u počtu žáků)	3	3	8	4	1	19	0,46
Závislostní chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.) (výskyt u počtu žáků)	29	44	127	33	61	294	7,08

Pod termín „užívání“ zahrnujeme užití opakované i jednorázové, experimentování s látkou atd.

Na 2. stupni ZŠ se ve školním roce 2023/2024 nejvíce řešily špatné vztahy mezi žáky (1040 případů, nikoliv počet žáků; 25,05 %), užívání tabáku (569 žáků; 13,70 %), závislostní chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.) (294 žáků; 7,08 %), podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů) (289 žáků; 6,96 %), záškoláctví (271 žáků; 6,53 %), vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace (270 případů, nikoliv počet žáků; 6,50 %).

Srovnání se školním rokem 2022/23

Na 2. stupni ZŠ se ve školním roce 2022/2023 nejvíce řešily špatné vztahy mezi žáky (1007 případů, nikoliv počet žáků), užívání tabáku (656 žáků), podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů) (334 žáků), sebepoškozování a autoagrese (290 žáků), záškoláctví (265 žáků), případy využití elektronických prostředků (např. mobilní telefon, sociální sítě) k opakovanému záměrnému psychickému ubližování (243 případů, nikoliv počet žáků), vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace (238 případů, nikoliv počet žáků), případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování (216 případů, nikoliv počet žáků).

Ve školním roce 2023/2024 vyplnilo SEPA nebo dotazník o 3 školy více než ve školním roce 2022/2023. Při srovnání výskytu rizikového chování na 2. stupni ZŠ KHK v posledních dvou školních rocích je zřejmé, že nevíce došlo k zvýšení výskytu rizikového chování v těchto oblastech: závislostní chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.) (o 91 žáků), špatné vztahy mezi žáky (o 33 případů, nikoliv počet žáků), vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace (o 32 případů, nikoliv počet žáků), slovní či fyzické útoky na pracovníky školy (o 29 žáků).

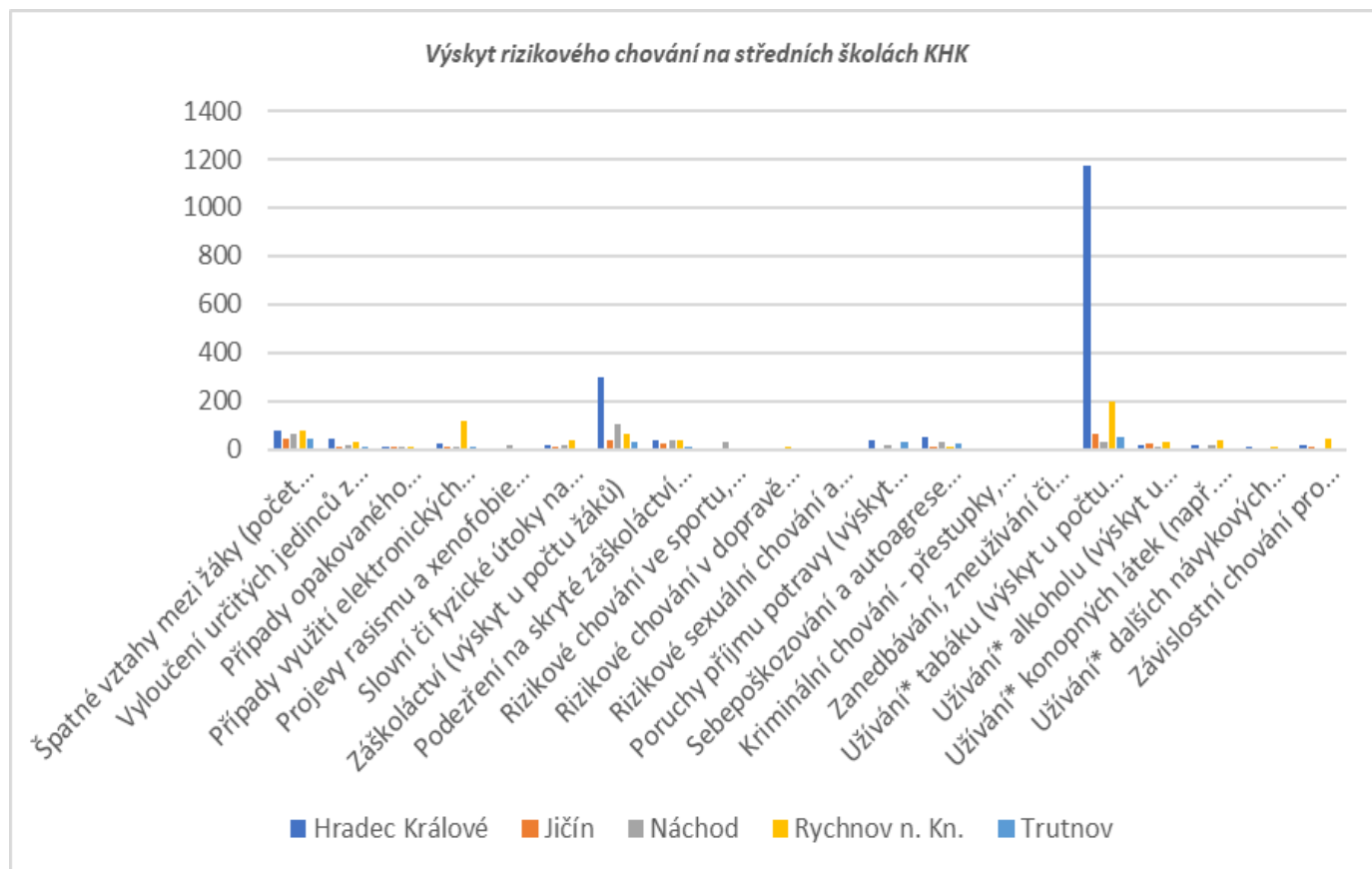
K poklesu došlo zjm. v těchto oblastech: užívání tabáku (o 87 žáků), užívání alkoholu (o 86 žáků), sebepoškozování a autoagrese (o 71 žáků), podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů) (o 45 žáků).

Tabulka a graf 23: Výskyt rizikového chování na středních školách KHK

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Špatné vztahy mezi žáky (počet případů, nikoliv počet žáků)	75	45	62	77	45	304	8,47
Vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace* (počet případů, nikoliv počet žáků)	43	11	19	32	13	118	3,29
Případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování (počet případů, nikoliv počet žáků)	12	9	12	10	6	49	1,37
Případy využití elektronických prostředků (např. mobilní telefon, sociální sítě) k opakovanému záměrnému psychickému ubližování (počet případů, nikoliv počet žáků)	25	14	11	116	9	175	4,88
Projevy rasismu a xenofobie (počet případů, nikoliv počet žáků)	5	3	16	4	2	30	0,84
Slovní či fyzické útoky na pracovníky školy (výskyt u počtu žáků)	19	9	17	36	2	83	2,31
Záškoláctví (výskyt u počtu žáků)	299	40	105	65	32	541	15,08
Podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů) (výskyt u počtu žáků)	37	28	39	39	12	155	4,32
Rizikové chování ve sportu, rizikové pohybové aktivity, extrémní sporty atd. (výskyt u počtu žáků)	1	0	31	6	2	40	1,11
Rizikové chování v dopravě (výskyt u počtu žáků)	5	0	0	11	1	17	0,47
Rizikové sexuální chování a nevhodné projevy sexuality (výskyt u počtu žáků)	2	1	1	4	1	9	0,25
Poruchy příjmu potravy (výskyt u počtu žáků)	38	6	18	4	30	96	2,68
Sebepoškozování a autoagrese (výskyt u počtu žáků)	49	13	34	14	26	136	3,79
Kriminální chování - přestupky, provinění, trestné činy (výskyt u počtu žáků)	7	4	5	7	8	31	0,86
Zanedbávání, zneužívání či týrání dítěte (výskyt u počtu žáků)	2	2	0	0	1	5	0,14
Užívání* tabáku (výskyt u počtu žáků)	1172	63	33	201	49	1518	42,31
Užívání* alkoholu (výskyt u počtu žáků)	16	24	11	32	3	86	2,40
Užívání* konopných látek (např. marihuana, hašiš) (výskyt u počtu žáků)	17	5	18	41	3	84	2,34
Užívání* dalších návykových látek (např. extáze, pervitin atd.) (výskyt u počtu žáků)	10	0	3	13	1	27	0,75

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Závislostní chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.) (výskyt u počtu žáků)	15	14	5	43	7	84	2,34

Pod termín „užívání“ zahrnujeme užití opakované i jednorázové, experimentování s látkou atd.

Na středních školách KHK pedagogové ve školním roce 2023/2024 řešili hlavně užívání tabáku (1518 žáků; 42,31 %), záškoláctví (541 žáků; 15,08 %), špatné vztahy mezi žáky (304 případů, nikoliv počet žáků; 8,47 %), případy využití elektronických prostředků (např. mobilní telefon, sociální sítě) k opakovanému záměrnému psychickému ubližování (175 případů, nikoliv počet žáků; 4,88 %), podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů) (155 žáků; 4,32 %), sebeпоškození a autoagrese (136 žáků; 3,79 %).

Srovnání se školním rokem 2022/23

Na středních školách KHK pedagogové ve školním roce 2022/2023 řešili hlavně užívání tabáku (1291 žáků), záškoláctví (628 žáků), špatné vztahy mezi žáky (343 případů, nikoliv počet žáků), podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů) (141 žáků), užívání alkoholu (111 žáků), užívání konopných látek (např. marihuana, hašiš) (107 žáků).

Ve školním roce 2023/2024 vyplnilo SEPA nebo dotazník o 3 školy více než ve školním roce 2022/2023. Při srovnání výskytu rizikového chování na středních školách KHK v posledních dvou školních rocích je zřejmé, že nevíce došlo k zvýšení výskytu rizikového chování v těchto oblastech: užívání tabáku (o 227 žáků), případy využití elektronických prostředků (např. mobilní telefon, sociální sítě) k opakovanému záměrnému psychickému ubližování (o 91 případů, nikoliv počet žáků), závislostní chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.) (o 48 žáků), sebeпоškození a autoagrese (o 27 žáků), vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace (o 25 případů, nikoliv počet žáků), slovní či fyzické útoky na pracovníky školy (o 24 žáků).

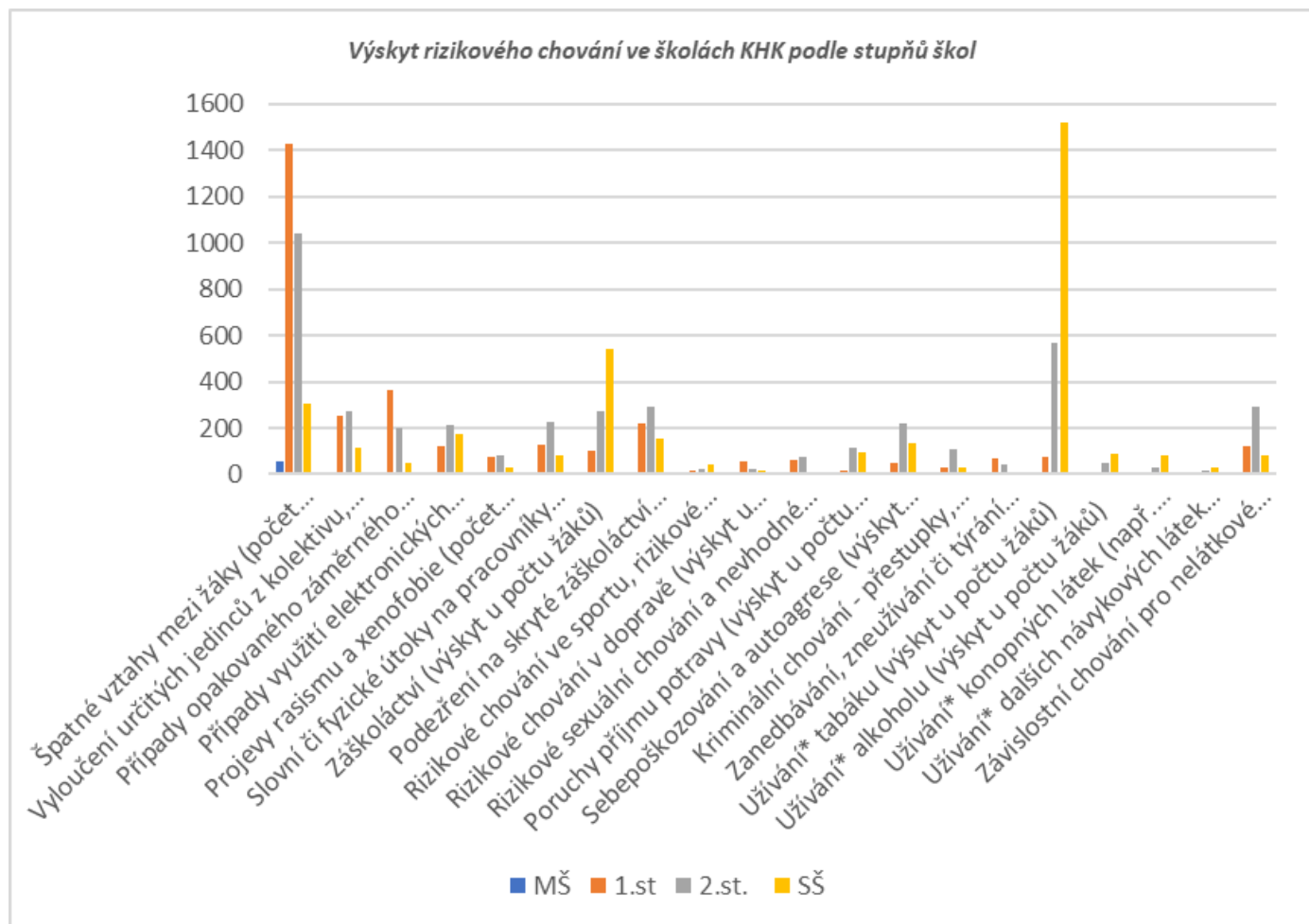
K poklesu došlo zjm. v těchto oblastech: záškoláctví (o 87 žáků), špatné vztahy mezi žáky (o 39 případů, nikoliv počet žáků), rizikové chování ve sportu, rizikové pohybové aktivity, extrémní sporty atd. (o 31 žáků), užívání alkoholu (o 25 žáků), užívání konopných látek (např. marihuana, hašiš) (o 23 žáků).

Tabulka a graf 24: Výskyt rizikového chování ve školách KHK podle stupňů škol

	MŠ	1.st	2.st.	SŠ	celkem	%
Špatné vztahy mezi žáky (počet případů, nikoliv počet žáků)	59	1428	1040	304	2831	25,70
Vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace* (počet případů, nikoliv počet žáků)	4	251	270	118	643	5,84
Případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování (počet případů, nikoliv počet žáků)	3	365	201	49	618	5,61
Případy využití elektronických prostředků (např. mobilní telefon, sociální sítě) k opakovanému záměrnému psychickému ubližování (počet případů, nikoliv počet žáků)	0	119	212	175	506	4,59
Projevy rasismu a xenofobie (počet případů, nikoliv počet žáků)	0	73	82	30	185	1,68
<i>Slovní či fyzické útoky na pracovníky školy (výskyt u počtu žáků)</i>	0	128	225	83	436	3,96
Záškoláctví (výskyt u počtu žáků)	0	101	271	541	913	8,29
Podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů) (výskyt u počtu žáků)	3	219	289	155	666	6,05
Rizikové chování ve sportu, rizikové pohybové aktivity, extrémní sporty atd. (výskyt u počtu žáků)	0	19	25	40	84	0,76
Rizikové chování v dopravě (výskyt u počtu žáků)	0	58	20	17	95	0,86
Rizikové sexuální chování a nevhodné projevy sexuality (výskyt u počtu žáků)	0	63	74	9	146	1,33
<i>Poruchy příjmu potravy (výskyt u počtu žáků)</i>	2	19	113	96	230	2,09
Sebepoškozování a autoagrese (výskyt u počtu žáků)	1	52	219	136	408	3,70
Kriminální chování - přestupky, provinění, trestné činy (výskyt u počtu žáků)	0	32	106	31	169	1,53
Zanedbávání, zneužívání či týrání dítěte (výskyt u počtu žáků)	0	69	45	5	119	1,08
Užívání* tabáku (výskyt u počtu žáků)	0	74	569	1518	2161	19,62
Užívání* alkoholu (výskyt u počtu žáků)		8	51	86	145	1,32

	MŠ	1.st	2.st.	SŠ	celkem	%
Užívání* konopných látek (např. marihuana, hašiš) (výskyt u počtu žáků)	0	2	27	84	113	1,03
Užívání* dalších návykových látek (např. extáze, pervitin atd.) (výskyt u počtu žáků)	0	0	19	27	46	0,42
Závislostní chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.) (výskyt u počtu žáků)	0	122	294	84	500	4,54

*Pod termín „užívání“ zahrnujeme užití opakované i jednorázové, experimentování s látkou atd.

Špatné vztahy mezi žáky, vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace řešili pedagogové převážně na 1. a 2. stupni ZŠ.

Slovní či fyzické útoky na pracovníky školy, podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů), poruchy příjmu potravy, sebeпоškozování a autoagrese, kriminální chování - přestupky, provinění, trestné činy, závislostní chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.) řešili pedagogové převážně na 2. stupni ZŠ.

Případy využití elektronických prostředků (např. mobilní telefon, sociální sítě) k opakovanému záměrnému psychickému ubližování řešili pedagogové převážně na 1. a 2. stupni ZŠ a na SŠ.

Záškoláctví, užívání tabáku zaznamenali pedagogové převážně na středních školách.

Srovnání se školním rokem 2022/2023

Rizikové chování v dopravě, zanedbávání, zneužívání či týrání dítěte bylo zaznamenáno hlavně na 1. stupni ZŠ.

Špatné vztahy mezi žáky, vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace, případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování se nejvíce řešily na obou stupních ZŠ.

Případy využití elektronických prostředků (např. mobilní telefon, sociální sítě) k opakovanému záměrnému psychickému ubližování, projevy rasismu a xenofobie, slovní či fyzické útoky na pracovníky školy, podezření na skryté záškoláctví, rizikové sexuální chování a nevhodné projevy sexuality, poruchy příjmu potravy, sebepoškozování a autoagrese, kriminální chování - přestupky, provinění, trestné činy, závislostní chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.) byly zaznamenány hlavně na 2. stupni ZŠ.

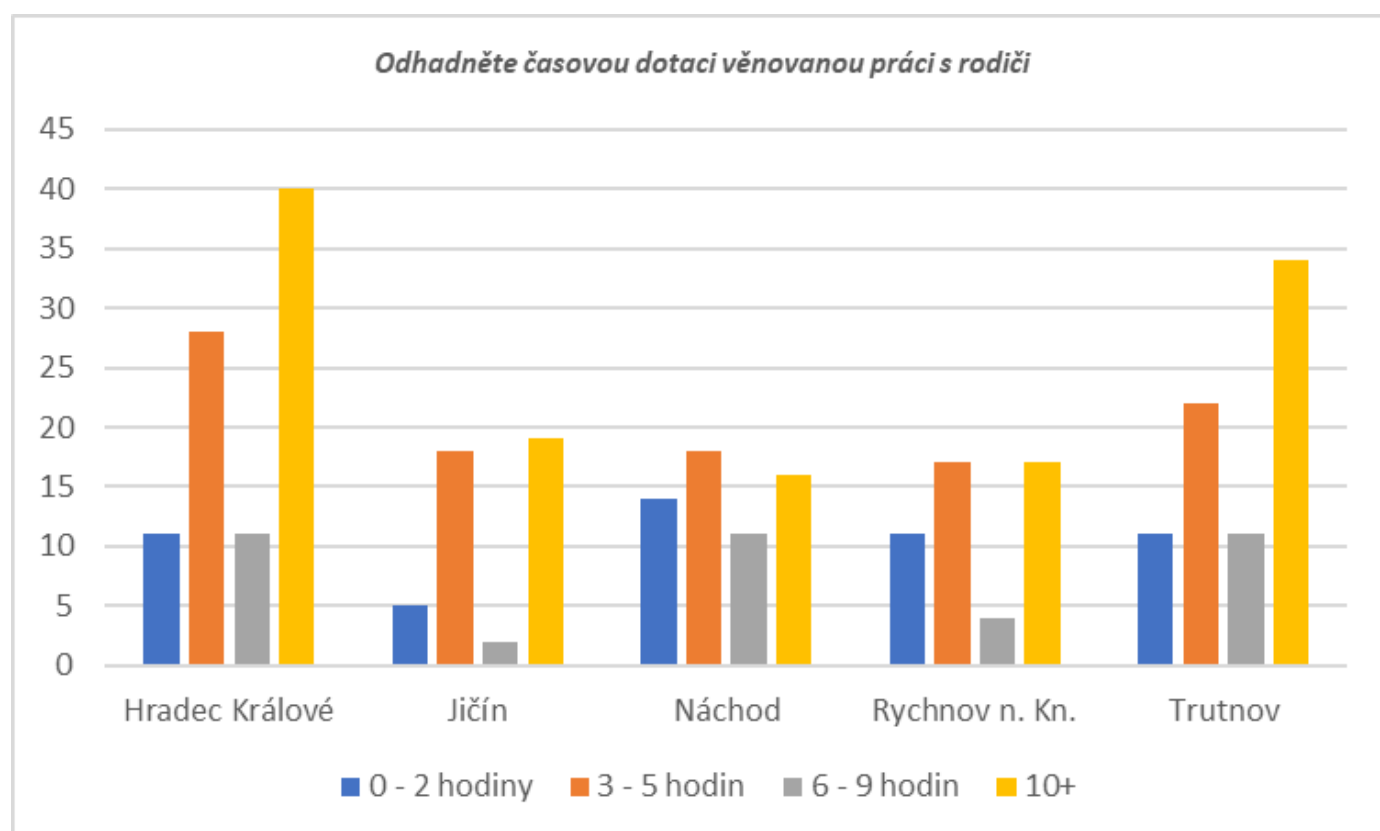
Záškoláctví, rizikové chování ve sportu, rizikové pohybové aktivity, extrémní sporty atd., užívání tabáku, užívání alkoholu, užívání konopných látek (např. marihuana, hašiš) se vyskytovaly hlavně na středních školách.

7. Práce s dalšími cílovými skupinami

Tabulka a graf 25: Odhadněte časovou dotaci věnovanou práci s rodiči

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
0 - 2 hodiny	11	5	14	11	11	41	17,83
3 - 5 hodin	28	18	18	17	22	75	32,61
6 - 9 hodin	11	2	11	4	11	28	12,17
10+	40	19	16	17	34	86	37,39

Každá škola může vyplnit více programů a tedy pokrýt i více odpovědí.

Ve školním roce 2023/2024 věnovaly zapojené školy práci s rodiči nejvíce 10 a více hodin (86 odpovědí; 37,39 %) nebo 3 – 5 hodin (75; 32,61 %).

Hlavními formami práce s rodiči byly konzultace, přednášky a besedy (např. na téma poruchy příjmu potravy), rodičovské kavárny - diskuse s rodiči na aktuální témata (např. kouření elektronických cigaret), webináře (např. Jak se zlobí na internetu), předávání informací prostřednictvím EduPage (např. návykové

látky, prevence šikany), setkání rodičů s psychoterapeutkou, poskytování poradenských služeb, pomoc při řešení problémového a rizikového chování žáků, doporučení odborných služeb.

Srovnání se školním rokem 2022/2023

Ve školním roce 2022/2023 věnovaly zapojené školy práci s rodiči nejvíce 10 a více hodin (114 odpovědí; 37,13 %) nebo 3 – 5 hodin (77; 25,08 %).

Hlavními formami práce s rodiči byly odborné konzultace (se ŠMP, se specialistou Policie ČR na drogové závislosti), předávání informací v oblasti prevence na třídních schůzkách, besedy a přednášky na různá preventivní témata, poskytnutí informací prostřednictvím vytvořeného letáku pro rodiče na téma Současné trendy ve zneužívání návykových látek především nikotin a kratom, případová konference, různé akce pro rodiče.

Tabulka a graf 26: Odhadněte časovou dotaci věnovanou práci s pedagogickými pracovníky

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
0 - 2 hodiny	5	4	9	4	6	28	6,97
3 - 5 hodin	22	11	14	20	21	88	21,89
6 - 9 hodin	23	8	9	14	17	71	17,66
10+	65	30	30	47	43	215	53,48

Každá škola může vyplnit více programů a tedy pokrýt i více odpovědí.

Na tuto otázku bylo zaznamenáno 402 odpovědí. Práci s pedagogy věnovaly škol nejvíce 10 hodin a více (215 odpovědí; 53,48 %).

Hlavními formami byly supervize, metodické vedení pedagogů např. (nebezpečí internetových sítí, trestní odpovědnost), semináře (např. na téma poruchy příjmu potravy, psychohygiena pro učitele - psychosomatika, jak čelit stresu), setkání pedagogů při týdenním soustředění dětí - analýza chování dětí v kolektivu - analýza rizik (šikana, vydírání, strašení....), seznámení pedagogických i nepedagogických pracovníků s preventivním programem.

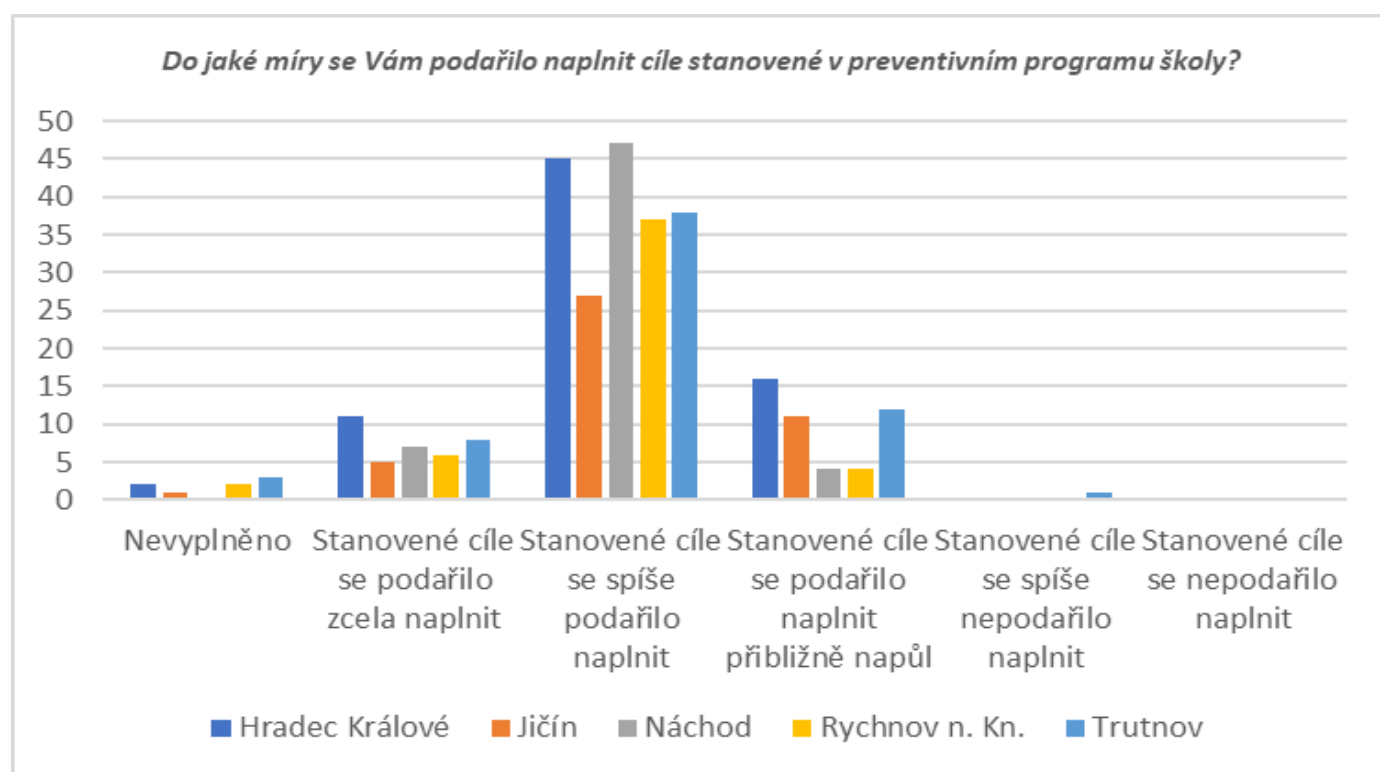
Srovnání se školním rokem 2022/2023

Více jak polovina zapojených škol věnovala práci s pedagogy 10 a více hodin (189 odpovědí; 51,39 %). Hlavními formami byly odborné konzultace pro pedagogy, supervize skupinové i individuální, metodické vedení a mentorská podpora pro pedagogy v oblasti prevence, seznamování s novinkami v oblasti prevence, porady školního poradenského pracoviště. Tématy z oblasti primární prevence byly např. psychohygiena pro učitele, well-being, trestně - právní pohled na šikanu, jak předcházet agresivitě a šikaně ve škole, prevence kouření, jak se správně zachovat v okamžiku, kdy nastane krizová situace, virtuálně svět bezpečně, semináře etické výchovy, bezpečně v online světě, psychické problémy u žáků ve škole, školy a sociální služby, tresty a odměny, rizikové chování mládeže, efektivní komunikace s rodiči, nebezpečné výzvy, krizová intervence a další.

8. Vyhodnocení (evaluace) preventivních aktivit školy

Tabulka a graf 27: Do jaké míry (spíše podařilo, vůbec nepodařilo) se Vám podařilo naplnit cíle stanovené v preventivním programu školy?

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Nevyplněno	2	1	0	2	3	8	2,79
Stanovené cíle se podařilo zcela naplnit	11	5	7	6	8	37	12,89
Stanovené cíle se spíše podařilo naplnit	45	27	47	37	38	194	67,60
Stanovené cíle se podařilo naplnit přibližně napůl	16	11	4	4	12	47	16,38
Stanovené cíle se spíše nepodařilo naplnit	0	0	0	0	1	1	0,35
Stanovené cíle se nepodařilo naplnit	0	0	0	0	0	0	0,00

Stanovené cíle se zcela, spíše nebo napůl podařilo naplnit 278 (96,86 %) ŠMP.

Srovnání se školním rokem 2022/2023

Stanovené cíle se zcela, spíše nebo napůl podařilo naplnit 277 (98,23 %) ŠMP.

V následujícím textu jsou uvedeny vybrané odpovědi na dané otázky.

Co se Vám během školního roku v souvislosti s prevencí rizikového chování obzvláště podařilo a díky čemu?

Zlepšit vztahy v některých třídách, snížení množství projevů ostrakizace. Zlepšení celkového povědomí rodičů o preventivních činnostech školy. Zlepšení spolupráce některých problémových rodin se školou. Zapojit ostatní členy pedagogického sboru do realizace preventivních aktivit, vzájemná spolupráce. Minimalizovat omlouvané záškoláctví. Zavedení třídnických hodin do všech ročníků 1. stupně ZŠ. Prohloubit a zefektivnit systém třídnických hodin, kam budou zakomponovány mj. i preventivní aktivity. Snížení slovních útoků mezi dětmi. Budovat dobré vztahy ve škole. Omezit použití mobilních telefonů.

Posílení důvěry dětí k ŠMP a k ostatním pedagogům. Zapojení žáků do tvoření informačních letáků k různým formám rizikového chování.

Co byste rádi v souvislosti s prevencí rizikového chování na vaší škole v příštím školním roce zlepšili či změnili?

Rádi bychom se zaměřili na vandalismus - ničení školního majetku (malování po nábytku atd.). Větší zapojení třídních učitelů do preventivních akcí. Efektivitu třídnických hodin. Zlepšit práci s třídními pravidly a jejich využití během třídnických hodin pro zlepšení klimatu tříd a školy. V následujícím školním roce se musíme zaměřit na odstranění závislosti na mobilních telefonech. Stále pracovat na otevřenosti školy rodičům - komunikace s rodiči, spolupráce, uspořádat besedy pro rodiče - sebepoškozování u dětí, nebezpečí návykových látek, nadále pracovat na zlepšování vztahů mezi žáky školy, zlepšit koordinaci ŠPP, zaměřit se na obsah třídnických hodin. Podobu (obsah a formu) tzv. krizového plánu školy, aby byl přehlednější a pružněji reagoval na společenské změny (především v oblasti nových návykových látek a nárůstu počtu žáků s psychickými potížemi (panické ataky, sebepoškozování...). Zlepšit odbornou připravenost pedagogů pro práci s třídními kolektivy. Rádi bychom disponovali většími finančními možnostmi. Zvýšení počtu třídnických hodin. Více se soustředit na osvětu v oblasti kyberprostoru. Eliminace nevhodného chování v prostorách školy (chování vůči spolužákům, pedagogům). Uvítali bychom nabídky interaktivních přednášek pro školy zdarma. Do týmu ŠPP by se hodil sociální pedagog, záleží na nastavení financování ze strany MŠMT.

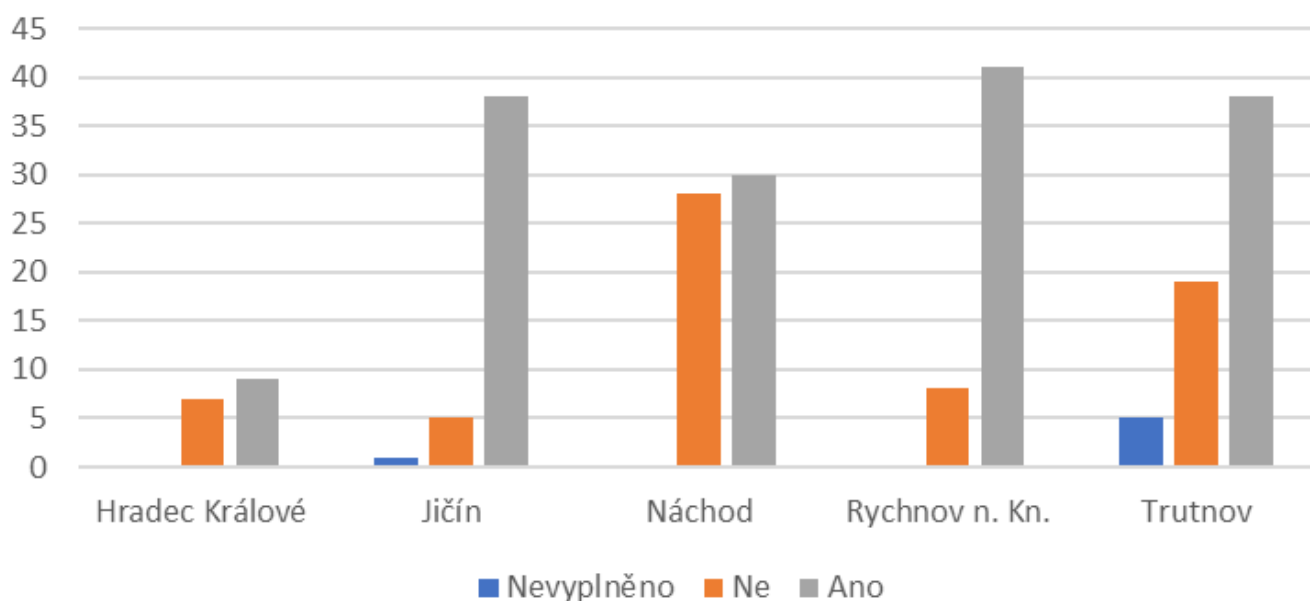
9. Specifické otázky pro Královéhradecký kraj

Od školního rok 2020/2021 mohly být pro jednotlivé kraje do SEPA zařazeny i specifické otázky pouze pro daný kraj. Královéhradecký kraj zařadil tři následující otázky, které byly dány i do dotazníku pro školy, které nevyplnily SEPA.

Tabulka a graf 28: Využíváte spolupráci s oblastním metodikem prevence v pedagogicko-psychologické poradně?

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Nevyplněno	0	1	0	0	5	6	2,62
Ne	7	5	28	8	19	67	29,26
Ano	9	38	30	41	38	156	68,12

Využíváte spolupráci s oblastním metodikem prevence v pedagogicko-psychologické poradně?

Na tuto otázku bylo zaznamenáno 229 odpovědí. Spolupráci s oblastním metodikem prevence využívalo 156 ŠMP (68,12 %) ŠMP.

Srovnání se školním rokem 2022/2023

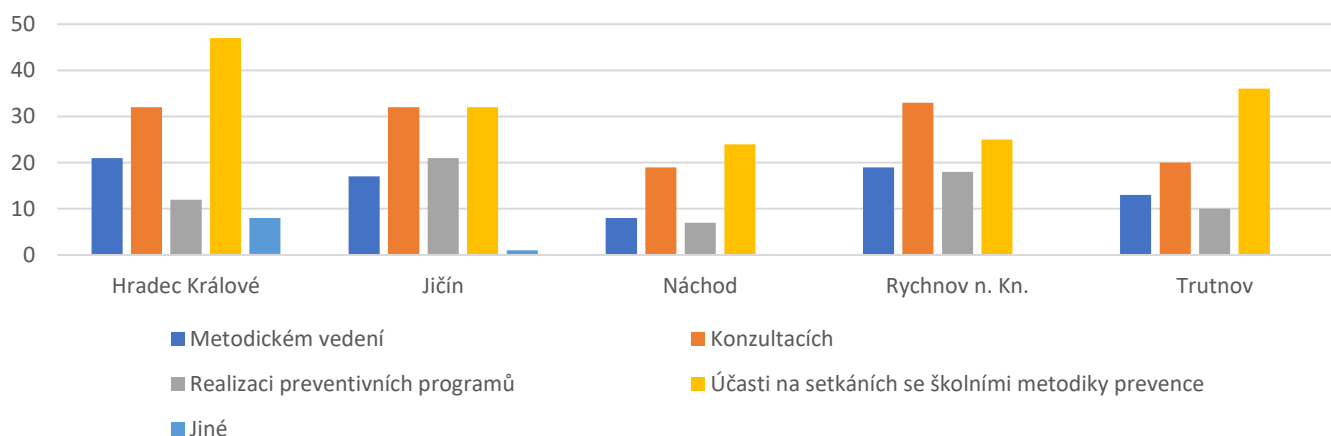
Na tuto otázku bylo zaznamenáno 286 odpovědí. Spolupráci s oblastním metodikem prevence využívalo 205 ŠMP (71,68 %) ŠMP.

Tabulka a graf 29: Spolupráce spočívá v

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Metodickém vedení	21	17	8	19	13	78	17,14
Konzultacích	32	32	19	33	20	136	29,89
Realizaci preventivních programů	12	21	7	18	10	68	14,95
Účasti na setkáních se školními metodiky prevence	47	32	24	25	36	164	36,04
Jiné	8	1	0	0	0	9	1,98

Tato otázka umožňovala vybrat více odpovědí.

Spolupráce spočívá v

Spolupráce ŠMP s oblastním metodikem prevence PPP spočívala ve školním roce 2023/2024 hlavně v účasti na setkáních (164 odpovědí; 36,04 %) a konzultacích (136 odpovědí; 29,89 %).

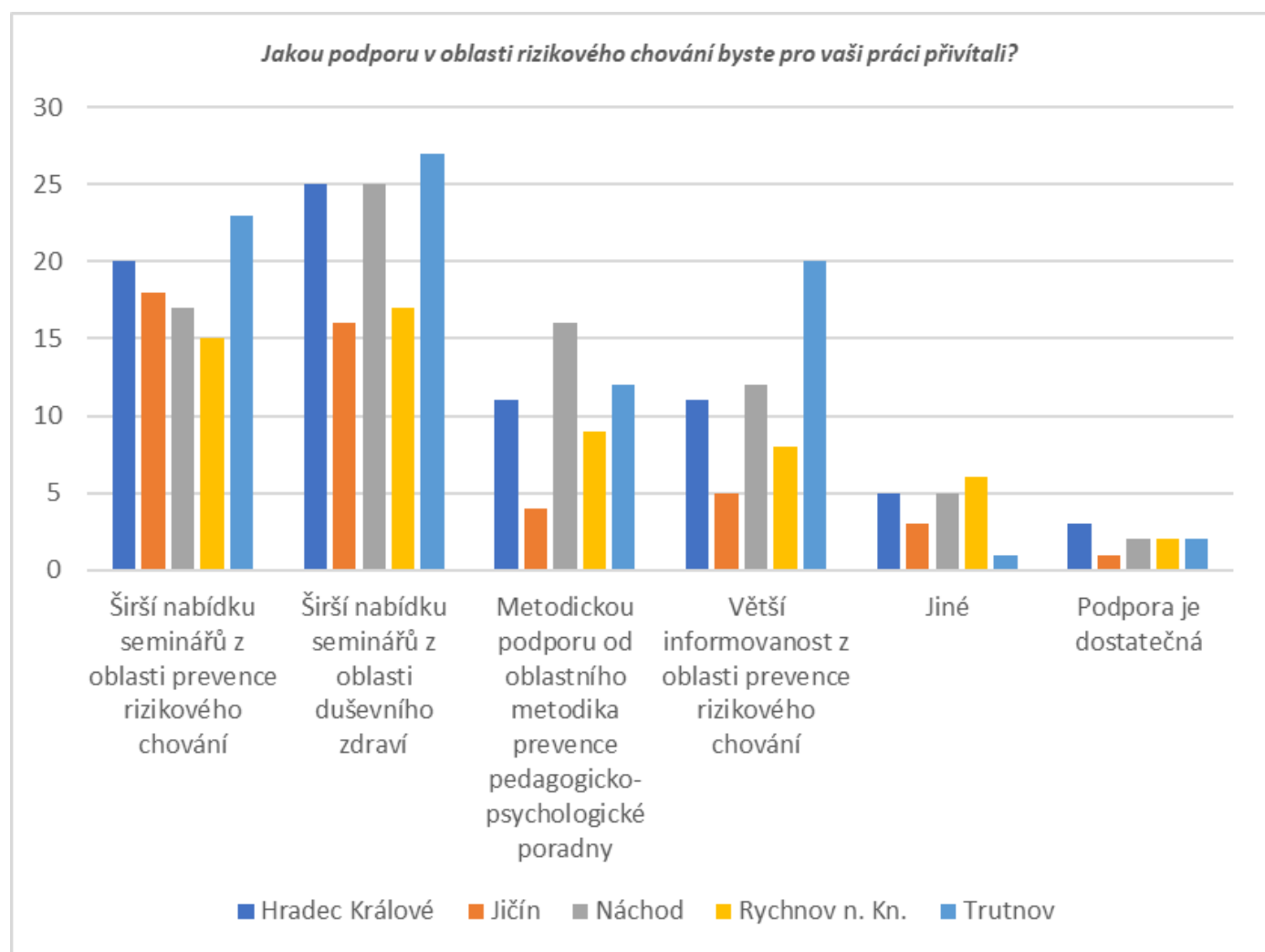
Srovnání se školním rokem 2022/2023

Spolupráce ŠMP s oblastním metodikem prevence PPP spočívala ve školním roce 2022/2023 hlavně v účasti na setkáních (169 odpovědí; 35,88 %) a konzultacích (144 odpovědí; 30,57 %).

Tabulka a graf 30: Jakou podporu v oblasti prevence rizikového chování byste při vaší práci přivítali?

Širší nabídku seminářů z oblasti prevence rizikového chování	20	18	17	15	23	93	27,27
Širší nabídku seminářů z oblasti duševního zdraví	25	16	25	17	27	110	32,26
Metodickou podporu od oblastního metodika prevence pedagogicko-psychologické poradny	11	4	16	9	12	52	15,25
Větší informovanost z oblasti prevence rizikového chování	11	5	12	8	20	56	16,42
Jiné	5	3	5	6	1	20	5,87
Podpora je dostatečná	3	1	2	2	2	10	2,93

Tato otázka umožňovala vybrat více odpovědí.

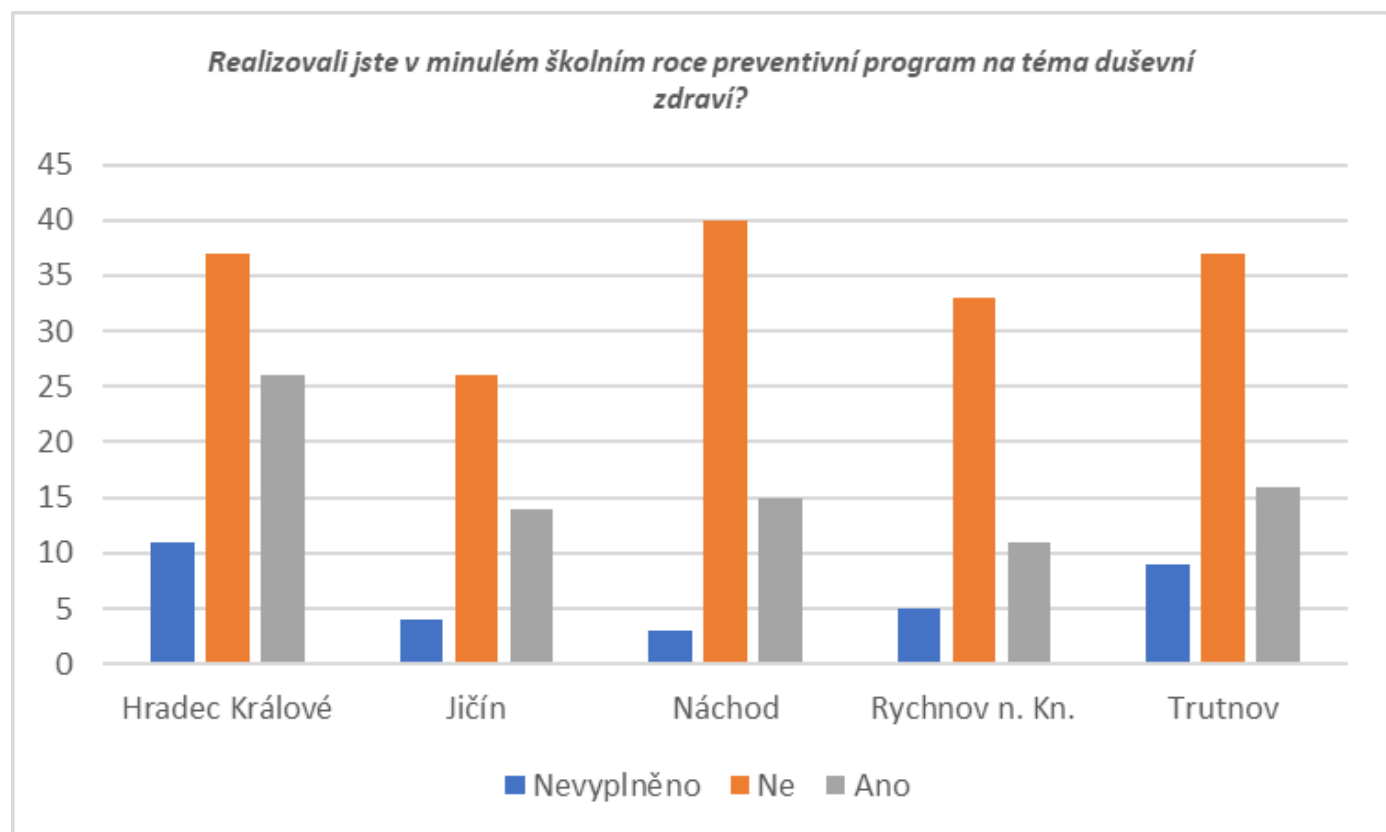
ŠMP by nejvíce přivítali širší nabídku seminářů širší nabídku seminářů z oblasti duševního zdraví, z oblasti prevence rizikového chování a větší informovanost z oblasti prevence rizikového chování

Srovnání se školním rokem 2022/2023

ŠMP by nejvíce přivítali širší nabídku seminářů z oblasti prevence rizikového chování a širší nabídku seminářů z oblasti duševního zdraví a větší informovanost z oblasti prevence rizikového chování.

Tabulka a graf 31: Realizovali jste v minulém školním roce preventivní program na téma duševní zdraví?

	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov	Celkem	%
Nevyplněno	11	4	3	5	9	32	11,15
Ne	37	26	40	33	37	173	60,28
Ano	26	14	15	11	16	82	28,57

V 82 (28,57 %) ze zapojených škol proběhl ve školním roce 2023/2024 preventivní program na téma duševního zdraví.

Srovnání se školním rokem 2022/2023

V 74 (25,96 %) ze zapojených škol proběhl ve školním roce 2022/2023 preventivní program na téma duševního zdraví.

Realizované preventivní programy na téma duševního zdraví byly zaměřeny např. na projevy a příčiny psychických problémů, způsob řešení, psychohygiena; rizika spojená s dospíváním sebepoškozováním, suicidální tendence, poruchy příjmu potravy; zdravou výživu; na vztahy a způsob, jak ostatní respektovat; na rozdíl mezi vnímáním mužů a žen a jejich vzájemný respekt; sebezkušenostní poznávací program Tvoříme pro tělo a duši; wellbeing.

Pro pedagogy zajišťovaly některé školy supervize a semináře na téma psychohygieny.

Závěr a hlavní úkoly v oblasti prevence na rok 2025

Školní metodik prevence (ŠMP)

Ze zprávy vyplývá, že školní metodik prevence má ve škole své nezastupitelné místo. Vykonávat tuto funkci je časově náročné a vyžaduje odborné kompetence. ŠMP navíc vykonává tuto funkci nad rámec své přímé pedagogické činnosti. V některých školách má ŠMP i jiné funkce, nejčastěji funkci třídního učitele (45,85 %). Akreditované studium k výkonu specializovaných činností pro ŠMP podle § 9 vyhlášky č. 317/2005 Sb. mělo ukončené 51,66 % ŠMP ze zapojených 287 škol. V roce 2024 podpořil KHK toto studium realizované KKIVI finanční částkou 200 000 Kč.

Činnostem spojeným s výkonem funkce ŠMP věnovali ŠMP průměrně 27,68 hodin měsíčně, což průměrně činí 6,92 hodin týdně, počítáme-li 4 týdny v měsíci. Nejvíce času jim zabrala individuální práce s žáky (včetně práce s malými skupinami žáků) s potenciálem k rozvoji rizikového chování, osobní participace na realizaci preventivních aktivit školy (podílení se na přímé práci se žáky při preventivních aktivitách), vedení písemných záznamů všeho druhu a komunikace se zákonnými zástupci.

ŠMP by aktuálně nejvíce potřebovali ke zvýšení kvality své práce při vykonávání funkce ŠMP snížení míry přímé pedagogické činnosti pro ŠMP, a tím pádem více času na vykonávání funkce ŠMP.

Preventivní programy

Při zpracovávání údajů bylo zjištěno, že více jak polovina škol zahrnutých do statistiky nebrala při přípravě preventivního programu na školní rok 2023/24 v úvahu specifické rizikové faktory své školy.

Nejčastějšími formami práce při preventivních programech v zapojených školách byly přednášky, prezentace informací, interaktivní skupinová diskuze, nácvik a trénink dovedností a zážitkové programy. Více jak polovina škol byla s realizovaným preventivním programem velmi spokojena nebo spokojena. Realizované preventivní programy ve školním roce 2023/2024 byly nejvíce zaměřeny na prevenci šikany a projevů agrese, prevenci kyberšikany a prevenci kriminálního chování. Většina preventivních programů byly programy všeobecné primární prevence.

Třídnické hodiny

K primární prevenci přispívají i třídnické hodiny. I když třídnické hodiny nejsou legislativně ukotveny, ve většině škol KHK zahrnutých do statistiky jsou realizovány. Třídnické hodiny poskytují možnost pracovat s klimatem dané třídy. Pokud by byly pravidelné (zařazení do týdenního rozvrhu třídy, zařazení do úvazku třídního učitele) a dobře metodicky vedené, byly by dalším nástrojem primární prevence ve školách.

Výskyt rizikového chování - Srovnání školních roků 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024

	Školní rok 2021/2022 (234 škol)	Školní rok 2022/2023 (284 škol)	školní rok 2023/2024 (287 škol)
Špatné vztahy mezi žáky (počet případů, nikoliv počet žáků)	1884	2604	2831
Vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace* (počet případů, nikoliv počet žáků)	378	576	643
Případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování (počet případů, nikoliv počet žáků)	390	483	618
Případy využití elektronických prostředků (např. mobilní telefon, sociální sítě) k opakovanému záměrnému psychickému ubližování (počet případů, nikoliv počet žáků)	243	394	506
Projevy rasismu a xenofobie (počet případů, nikoliv počet žáků)	108	197	185
Slovní či fyzické útoky na pracovníky školy (výskyt u počtu žáků)	368	359	436
Záškoláctví (výskyt u počtu žáků)	920	994	913
Podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů) (výskyt u počtu žáků)	536	650	666
Rizikové chování ve sportu, rizikové pohybové aktivity, extrémní sporty atd. (výskyt u počtu žáků)	65	131	84
Rizikové chování v dopravě (výskyt u počtu žáků)	101	113	95
Rizikové sexuální chování a nevhodné projevy sexuality (výskyt u počtu žáků)	132	158	146
Poruchy příjmu potravy (výskyt u počtu žáků)	160	251	230
Sebepoškozování a autoagrese (výskyt u počtu žáků)	256	435	408
Kriminální chování - přestupky, provinění, trestné činy (výskyt u počtu žáků)	142	211	169
Zanedbávání, zneužívání či týrání dítěte (výskyt u počtu ž.)	71	120	119
Užívání* tabáku (výskyt u počtu žáků)	1069	2059	2161
Užívání* alkoholu (výskyt u počtu žáků)	238	222	145
Užívání* konopných látek (např. marihuana, hašiš) (výskyt u počtu žáků)	128	163	113
Užívání* dalších návykových látek (např. extáze, pervitin atd.) (výskyt u počtu žáků)	70	23	46
Závislostní chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.) (výskyt u počtu žáků)	315	321	500

**Pod termín „užívání“ zahrnujeme užití opakované i jednorázové, experimentování s látkou atd.*

Porovnáme-li výskyt rizikového chování v posledních třech školních letech vidíme tendenci zhoršování vztahů mezi žáky, vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace, případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování, případy využití elektronických prostředků (např. mobilní telefon, sociální sítě) k opakovanému záměrnému psychickému ubližování, slovní či fyzické útoky na pracovníky školy, podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů), užívání tabáku, užívání dalších návykových látek (např. extáze, pervitin atd.), závislostní chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.).

Na prevenci v těchto oblastech je třeba se v následujícím období zaměřit, a to jak na úrovni kraje, tak na úrovni jednotlivých okresů.

Výzva MŠMT k poskytnutí dotací na poskytování aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování na rok 2024

Výzva MŠMT k poskytnutí dotací na poskytování aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování na rok 2024 byla určena krajům a neziskovým organizacím.

Za Královéhradecký kraj podávala žádost PPP a SPC KHK. Na projekt s názvem Primární prevence rizikového chování v Královéhradeckém kraji získala 211 200 Kč. V rámci projektu bylo realizováno jarní a podzimní setkání školních metodiků prevence, které bylo vždy dvoudenní. V rámci těchto setkání proběhlo vzdělávání školních metodiků na téma rozhovorů s rodiči v náročných situacích a na téma attachmentu, workshopy zaměřené na nácvik bezpečné komunikace v náročných situacích a na téma potřebnosti nastavení etického kodexu školy. Přihlášení účastníci měli také možnost využít supervizní setkání pro získání nadhledu pro svou práci. Dále v rámci projektu bylo uskutečněno vzdělávání pedagogických pracovníků ŠPZ v metodice aART na zvládání agrese a dále individuální i týmové supervize pro pracovníky PPP KHK včetně metodiků prevence.

Z organizací, které ve větší míře působí v KHK, byla v individuálních projektech podpořena organizace SEMIRAMIS, z. ú. (Programy všeobecné dlouhodobé primární prevence SEMIRAMIS z. ú., 1 319 924 Kč; Rozvoj dovedností u začínajících pedagogů; 343 981 Kč).

Dotační programy vyhlášené KHK v oblasti primární prevence na rok 2024

KHK vyhlásil pro rok 2024 dva dotační programy zaměřené na oblast primární prevence rizikového chování, mezi žadatele bylo rozděleno 1 900 000 Kč.

V této oblasti byly vyhlášeny tyto programy:

- 24SMV07 Prevence rizikového chování a duševní zdraví žáků
- 24SMV06 Etická výchova ve školách

Do programu 24SMV07 podalo žádost 54 subjektů, podpořeno bylo 33 žádosti v celkové výši 1 600 000 Kč. Z toho bylo 6 žádostí od nestátních neziskových organizací (zapsané spolky, zapsané ústavy, obecně prospěšné společnosti), které dohromady obdržely neinvestiční dotaci ve výši 799 000 Kč. 27 škol obdrželo v tomto titulu celkem 801 000 Kč. Celkové požadavky na dotaci byly ve výši 3 256 706 Kč, což představuje úspěšnost 49,13 %.

Do programu 24SMV06 podalo žádost 23 subjektů, podpořeno bylo 12 žádostí, a to v celkové výši 300 000 Kč (požadavky 707 770 Kč). Uspokojeno bylo tedy 42,39 % požadavků na dotaci. V tomto dotačním programu patří mezi oprávněné žadatele pouze školy.

V roce 2024 byly OŠ KÚ KHK administrovány také výzvy na mimořádné účelové příspěvky (dále také jen „MUP“) příspěvkovým organizacím zřízeným KHK i v oblastech Prevence rizikového chování a zdravý životní styl dětí a mládeže a Etická výchova ve školách. V těchto oblastech bylo rozděleno 2 400 000 Kč.

- V oblasti Prevence rizikového chování a zdravý životní styl dětí a mládeže bylo podáno 48 žádostí, žádosti byly podpořeny v celkové výši 1 900 000 Kč.
- V oblasti Etická výchova ve školách bylo podáno 20 žádostí, žádosti byly podpořeny v celkové výši 500 000 Kč.

V dotační oblasti Dotace na individuální účel byly podpořeny žádosti organizace SEMIRAMIS z. ú. (Primární prevence na základních školách SEMIRAMIS z. ú., 250 000 Kč) a PROSTOR PRO, o.p.s. (Preventivní programy SPIRÁLA, 500 000 Kč).

Celkem vynaložil KHK formou dotací na oblast prevence rizikového chování a etické výchovy finanční prostředky ve výši 5 050 000 Kč.

Týden kybernetické bezpečnosti

V termínu od 8. do 12. dubna 2024 se v rámci Královéhradeckého kraje konal Týden kybernetické bezpečnosti. V rámci tohoto týdne se uskutečnilo velké množství akcí. TOP událostí celého týdne bylo slavnostní otevření Kybernetického polygonu (laboratoře pro řešení kybernetických incidentů), kterou SPŠ a SOŠ Dvůr Králové nad Labem vytvořila s krajskou podporou. Krátce po jeho slavnostním otevření zde začalo mezinárodní cvičení Czech Cybertron, které prověřilo schopnosti žáků z pěti zemí Evropy. Scénář cvičení postavil účastníky do situace, kdy hackeři zaútočili na průmyslovou zónu, a tu bylo třeba ochránit. Žáci měli možnost si v praxi vyzkoušet a předat získané znalosti a dovednosti v rámci kyberbezpečnosti. Cílem celého týdne bylo podpořit bezpečnost dětí, studentů, pedagogů, ale i rodičů a široké veřejnosti v online prostředí.

Kraj pro bezpečný internet

Od roku 2014 je KHK zapojen do projektu Kraje pro bezpečný internet. Projekt zahrnuje každoročně vyhlašovanou soutěž pro žáky základních a středních škol. KHK v souvislosti s tímto projektem též oceňuje nad rámec všeobecných pravidel žákovské soutěže školy s nejvyšším procentem úspěšných řešitelů žákovské soutěže, a to finančním darem. Vítězným školám rozdělil 68 000 Kč. V soutěžním kvízu obsadil KHK ve školním roce 2023/2024 mezi zapojenými kraji 2. místo (3 990 úspěšných řešitelů) a v Kvízu PLUS 4. místo (234 úspěšných řešitelů).

Krajský úřad KHK

Na KÚ KHK na odboru školství a sportu pracuje Krajská školská koordinátorka prevence, která provádí analýzy rizikového chování ve školách KHK, spolupracuje s metodiky prevence v PPP a SPC KHK a s dalšími organizacemi, koordinuje preventivní aktivity v kraji, organizačně zabezpečuje akce organizované krajem v oblasti prevence rizikového chování, zveřejňuje informace z oblasti prevence rizikového chování na Školském informačním portálu KHK, vydává Zpravodaj prevence rizikového chování pro školy a školská zařízení aj.

V roce 2023/2024 zorganizoval odbor školství KÚ KHK pro pedagogy celkem 6 seminářů (témata: Rizika virtuální komunikace; Prevence látkových závislostí; Syndrom hodné holky; Umělá inteligence – rizika a příležitosti; Závislosti a návykové látky) a ve spolupráci s odborem sociálních věcí Krajskou konferenci k podpoře duševního zdraví s názvem Když bolí dětská duše.

Královéhradecký krajský institut pro vzdělávání a inovace (KKIVI)

Ve školním roce 2023/24 probíhal 1. a 2. semestr studia k výkonu specializovaných činností – prevence sociálně patologických jevů, kterého se účastnilo 6 pedagogů.

KKIVI připravil pro pedagogy z oblasti primární prevence a podpory duševního zdraví 28 vzdělávacích seminářů (521 účastníků; témata: Osobní zdroje v práci pedagoga aneb Jak nevyhořet, ovládnout své emoce a zdravě nastavovat hranice; Závislosti u žáků a zvládání obtížných situací při práci se žáky; Psychické problémy u dětí a žáků ve školním prostředí; Asistent pedagoga - právní postavení a metody práce; Úvod do teorie a praxe sociálně-právní ochrany dětí ve vztahu k problematice škol; Řešení konfliktních vztahů ve třídě; Strategie vyšetřování šikany; Práce pedagoga s žáky s poruchami chování vyžadujícími pedopsychiatrickou péči; Spolupráce asistenta pedagoga a učitele; Prevence rizikového chování a trestněprávní přesah každodenních situací; Herní aktivity pro dobré vztahy ve skupině; Poruchy chování dětí; Děti potřebují hranice; Jak komunikovat s rodičem otevřeně a s respektem; Trestněprávní odpovědnost a ochrana pedagogů včetně trestní odpovědnosti mladistvých v trestním právu; Duševní poruchy a současné školství; Podpora prevence sociálně patologických jevů aneb Co dělat, kam se obrátit a s čím počítat, když...; Jedeme na adaptační kurz; Prevence šikany; Aktivní útočník ve škole aneb Jak zvládnout krizovou situaci v praxi; Práce s agresivitou ve třídě; Komunikace s rodiči - jak zvládat krizové situace a jak jim předcházet; Sebepoškozování dětí a mládeže z pohledu pedagoga; Závislosti našich dětí;

Co s nekázní současných žáků; Úzkostné poruchy u dětí; Syndrom CAN - týrané, zneužívané a zanedbávané dítě; Řešení konfliktů se žáky).

Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Královéhradeckého kraje (PPP a SPC KHK)

V PPP a SPC KHK pracuje pět okresních metodiků prevence, v každém okrese jeden.

Od 1. září 2023 vzniklo samostatné pracoviště při PPP a SPC KHK s názvem Centrum prevence a metodické podpory, které organizačně sdružuje okresní metodiky prevence a zároveň metodiky, kteří pracují v PPP a SPC KHK v rámci realizace projektů.

Cílem Centra prevence a metodické podpory je věnovat se intenzivně posilování kompetencí pedagogických pracovníků jak v oblasti péče o duševní zdraví, tak při vytváření bezpečného klimatu škol.

Od 1. 5. 2021 do 30. 4. 2024 byl v PPP a SPC KHK realizován projekt Posilování kompetencí pedagogických pracovníků škol a školského poradenského zařízení i dětí a dospívajících v oblasti péče o duševní zdraví prostřednictvím vzdělávání a rozvoje psychosociálních dovedností v rámci programu Zdraví financovaného z Fondů EHP a Norska 2014 – 2021.

V dubnu 2024 proběhla závěrečná konference projektu, kde byly představeny výstupy projektu, udržitelnost aktivit a kde aktivně vystoupili pedagogové ze škol zapojených do projektu. Vyzdvihovali přínos projektu pro jejich školy, např. možnost využít supervize, metodické vedení, vzdělávání i v práci se třídou.

V rámci projektu tým metodiků prevence vytvořil autorské metodiky pro rozvoj duševního zdraví ve školách (s názvy Cesty, jak být v pohodě se sebou i s druhými a Být v pohodě je zážitek) a zároveň autorskou deskovou hru s názvem Cesty vedoucí k pohodě.

Od 1. 5. (respektive 1. 9.) 2024 je PPP a SPC KHK, konkrétně Centrum prevence a metodické podpory, součástí projektu Implementace dlouhodobého záměru vzdělávání Královéhradeckého kraje, klíčové aktivity Prevence předčasných odchodů ze vzdělávání.

I ve školním roce 2023/2024 probíhala spolupráce s třídními kolektivy, vedení programů všeobecné primární prevence a zejména selektivní primární prevence (nejčastěji se řeší vztahové obtíže ve třídě, nerespektování pravidel, začleňování nových spolužáků atd.), vedení interaktivních besed, adaptační programy atd. V některých školách probíhaly i besedy pro rodiče s tématy rizikového chování nebo duševního zdraví. I nadále probíhala spolupráce se školními metodiky prevence i dalšími pedagogy jako např. konzultace, metodické vedení, supervizní setkání atd. Zároveň byla pro školní metodiky prevence realizována pracovní setkání za účelem předání aktuálních informací z oblasti prevence rizikového chování. Všem pedagogům byla nabídnuta podpora prostřednictvím intervizních, případně supervizních konzultací věnujících se jejich profesní a osobní podpoře. Byla realizována individuální a skupinová supervizní setkání okresních metodiků prevence.

Co se týká individuální poradenské péče, ta byla poskytována jak dětem, žákům, tak i jejich rodičům – nejčastěji byly řešeny výchovné problémy, úzkosti u žáků a další psychické potíže jako např. sebepoškozování, sebevražedné tendence apod.

V neposlední řadě kontinuálně probíhala aktivní spolupráce s organizacemi působícími v oblasti prevence rizikového chování (např. Semiramis, z.ú., Prostor Pro, o.p.s., SVP Hostinné, Policie ČR aj.), i průběžná komunikace a vzájemné informování o aktuálním dění či kapacitních možnostech ve Střediscích výchovné péče, OSPOD aj.

Preventivní programy realizované dalšími organizacemi

Hlavními poskytovateli preventivních programů byly ve školním roce 2023/2024: Policie ČR, Městská/obecní policie, Křesťanská akademie mladých, z.s., Semiramis o.s., PROSTOR PRO, o.p.s., Národní iniciativa pro život, o.p.s., Hope4kids, z.s., Hasičský záchranný sbor České republiky, ACET ČR z.s.

Policie ČR

V rámci primární prevence pro žáky všech věkových skupin realizovali policisté prevenci všeobecnou, selektivní i indikovanou (tu pouze v jednotkách případů – jednalo se vesměs o šikanu a kyberšikanu). Počet jednotlivých přednášek je uveden v tabulce:

MŠ	41
1.st.ZŠ	450
2.st.ZŠ.	464
SŠ	425
Pedagogové	25 + 2
Rodiče	30

Nejčastěji žádaná témata: MŠ - Bezpečné chování, Co dělá policie a další složky IZS, 1. st. ZŠ – Bezpečné chování, Policie a IZS, Pohyb ve virtuálním světě, 2. st. ZŠ – Základy trestní odpovědnosti, Kyberšikana a sexting, Toxi a návykové látky, SŠ – Toxi a návykové látky, Kyberšikana a sexting, Doprava-pro mladé začínající řidiče, AMOK (krizové situace-ochrana měkkých cílů).

Pro pedagogy realizovali dva větší semináře v HK (KKIVI a Centrum vzdělávání), oba na téma AMOK, tedy jak se zachovat v krizových situacích typu útok aktivního střelce (přítomno asi 50 účastníků), běžně realizovali přednášky přímo na jednotlivých vzdělávacích zařízeních, žádanými tématy byl AMOK, digitální bezpečnost a nejnovější trendy toxi.

Preventisté školám poskytovali navíc i poradenství v případech nestandardního chování žáků/studentů – zda je či není trestným činem a jak dále postupovat, informace typu profesního poradenství – možnost být policistou a organizovali tzv. Fyzičky nanečisto, kdy si studenti mohli vyzkoušet fyzické testy, které jsou potřeba v přijímacím řízení u policie, v případě jejich složení obdrželi certifikát, platný 1,5 roku v rámci celé policie, kdyby se po zakončení střední školy maturitou rozhodli stát policisty a nastoupili do výběrového řízení (psychologické vyšetření, testy fyzické zdatnosti, zdravotní prohlídka).

Policie ČR nabízí a realizuje přednášky i pro rodiče žáků na téma kyberšikany, bezpečného pohybu na sociálních sítích, nejnovějších trendů v toxi, a to většinou po domluvě při příležitosti třídních schůzek (je uvedeno v tabulce).

Dalším okruhem přednáškové činnosti byly návštěvy letních a příměstských táborů v prázdninovém období, kdy policisté ukazovali dětem techniku a vybavení a zároveň vždy působili preventivně, zejména v oblasti dopravy a virtuálního bezpečí. Součástí přednášek byly i přednášky pro děti se zvláštními potřebami, s poruchami učení i chování, ve speciálních školách.

Ucelená nabídka programů i další informace na www.policie.cz v sekci [Prevence, akce kontakty](#).

Městská Policie Hradec Králové

Odbor prevence kriminality Městské Policie Hradec Králové realizoval ve školách zřizovaných městem Hradec Králové pro žáky MŠ a ZŠ 676 přednášek primární prevence (účast 9 961 žáků). Nejčastěji žádaná témata: Dopravní výchova (89 přednášek s účastí 1171 žáků), Dopravní hřiště (249 přednášek s účastí 2952 žáků), Bezpečné chování (108 přednášek s účastí 2142 žáků), Šikana a kyberšikana (66 přednášek s účastí 1222 žáků), Právo a morálka (42 přednášek s účastí 774 žáků), První pomoc (66 přednášek s účastí 740 žáků). Dále uspořádali Den s metodikem prevence, Sportovní den s metodikem prevence, okresní kolo Besip a krajské kolo Besip, přednášky pro seniory (16, bezpečně v el. světě, požární prevence, dopravní opakování, finanční gramotnost).

SEMIRAMIS z. ú.

Organizace Semiramis realizovala na 1. st. ZŠ 83 programů všeobecné dlouhodobé primární prevence, na 2. st. ZŠ 219 programů všeobecné dlouhodobé primární prevence, 30 programů selektivní dlouhodobé primární prevence, 4 seznamovací kurzy, na SŠ 45 seminářů (2 vyučovací hodiny). Nejčastějšími tématy

byly: 1. st. ZŠ - podpora zdravých vztahů, spolupráce, prevence šikany, prevence rizik vyplývajících z užívání internetu, 2. st. ZŠ - rizikové trávení volného času, online svět, partnerství a sexualita, návykové látky, emoce a stres, SŠ - návykové látky, bezpečí v online prostoru. Pro pedagogy uspořádali 21 vzdělávacích seminářů po 6 hodinách (Nejčastější témata: Krizová intervence/Krizová intervence ve školním prostředí, návykové látky, práce s rodinou).

Školám kromě výše zmíněného poskytovali pracovníci organizace i preventivní servis, který zahrnoval konzultace a asistence při tvorbě preventivního programu školy, získávání finančních prostředků na preventivní účely apod. Součástí byla i odborná setkávání školních metodiků prevence, na kterých bylo nejen vzdělávání na téma, které je pro ně aktuální, ale také prostor pro sdílení náročných situací, které ve školách metodici zažívají. Ve školním roce 2023/2024 poradenství využilo zhruba 600 žáků a 40 pedagogů. Nejčastěji řešenými tématy byly šikana a agresivita, ale také nevhodné strategie zvládání stresu a duševní zdraví.

Laxus z.ú.

Organizace Laxus realizovala na 1. st. ZŠ 9 programů všeobecné dlouhodobé primární prevence a na 2. st. ZŠ 81 programů všeobecné dlouhodobé primární prevence. Nejčastějšími tématy byly: 1. st. ZŠ - podpora zdravých vztahů, spolupráce, prevence šikany, prevence rizik vyplývajících z užívání internetu, 2. st. ZŠ - rizikové trávení volného času, návykové látky, partnerství a sexualita, emoce a stres.

Školám kromě výše zmíněného poskytovali pracovníci organizace i preventivní servis, který zahrnoval konzultace a asistence při tvorbě preventivního programu školy, získávání finančních prostředků na preventivní účely apod. Součástí byla i odborná setkávání školních metodiků prevence, na kterých je nejen vzdělávání na téma, které je pro ně aktuální, ale také prostor pro sdílení náročných situací, které ve školách metodici zažívají. Pracovníci organizace poskytovali pedagogům a žákům poradenství zaměřené na řešení rizikového chování a podporu školních kolektivů. Ve školním roce 2023/2024 ho využilo zhruba 130 žáků a 10 pedagogů. Nejčastěji řešenými tématy byly šikana a agresivita, ale také nevhodné strategie zvládání stresu a duševní zdraví.

PROSTOR PRO, o.p.s.

Organizace realizovala ve školním roce 2023/24 následující počet programů všeobecné primární prevence: 1. stupeň – 18 dlouhodobých programů primární prevence, 19 adaptačních programů, 2. stupeň – 29 dlouhodobých programů primární prevence, SŠ – 10 specifických tematických preventivních programů. Proběhlo také 6 programů selektivní prevence – 4 dlouhodobé programy selektivní prevence (pro praktické školy), 2 programy pro rizikové kolektivy.

Nejčastěji žádaná témata v jednotlivých cílových skupinách byla tato: 1. stupeň – Práva a povinnosti, Rizika kolem nás, Tolerance, odlišnosti, minority, Syndrom CAN, 2. stupeň – Vztahy, komunikace, šikana, Sociální síť a mediální gramotnost, Návykové látky a závislostní chování, Partnerství a sex, SŠ – Vztahy a komunikace, Duševní zdraví a zdravý životní styl, Závislostní chování, Partnerství a sex. Další poskytované služby: On-line v Klídku, Nemá to na čele.

Salinger, z. s., NZDM Modrý pomeranč

Pro 2. st. ZŠ zrealizovali 51 preventivních programů, pro SŠ – 11 preventivních programů. Nejčastěji žádaná témata v jednotlivých cílových skupinách: 1. st. ZŠ: Já a mé sebepojetí (Vztah k vlastnímu tělu), Já a druzí lidé (vztah k druhým lidem, sociální síť a bezpečí v kyberprostoru), 2. st. ZŠ: Já a mé sebepojetí (Vztah k vlastnímu tělu, závislosti, dospívání a sexualita), Já a druzí lidé (vztah k druhým lidem, agresivní, sociální síť a bezpečí v kyberprostoru), SŠ: Prevence užívání návykových látek, Vztahy ve třídě. Oblast duševního zdraví je zpracována v programech Já a mé sebepojetí (nevidují jednotlivě). Další poskytované služby školám: informační programy pro žáky základních a středních škol (na půdě NZDM Modrý pomeranč – zážitkové seznámení se službou) – 19 programů, účast na třídních schůzkách vybrané základní školy – 12 tříd.

Křesťanská akademie mladých, z. s.

Ve školách KHK organizace realizovala preventivní program Úcta k životu: 1. st. ZŠ 166 lekcí (2 hod), 2843 účastníků, nejčastější témata: prevence šikany (140), rizika internetu (22), prevence rizikového sexuálního chování (4), 2. st. ZŠ 70 lekcí, 1305 účastníků, prevence šikany (16), prevence závislostí (2), prevence rizik na internetu (16), prevence duševního zdraví (6), prevence rizikového sex. chování (27), SŠ: 16 lekcí, 301 účastníků, prevence rizik na internetu (14).

Duševní zdraví

Od února 2021 pracuje na odboru školství KÚ KHK pracovní skupina k podpoře duševního zdraví dětí, žáků a studentů.

Ve školním roce 2023/2024 se věnovala pomoci s přípravou programu odboru sociálních věcí KÚ KHK Destigmatizační činnost zaměřená na žáky střední a základní školy.

V říjnu 2023 realizoval KHK krajskou konferenci k podpoře duševního zdraví dětí s názvem Když bolí dětská duše, na které byl mimo jiné představen i pilotní projekt v Hradci Králové – dětský multidisciplinární tým. V rámci každoročního mapování situace v oblasti prevence rizikového chování ve školách KHK odpovídali školní metodici prevence i na otázku, zda škola realizovala ve školním roce 2023/2024 preventivní program na podporu duševního zdraví. Z 287 odpovědí bylo 173 odpovědí záporných (60,28 %) a 82 odpovědí kladných (28,57 %).

Hlavní úkoly v oblasti primární prevence na rok 2024 – vyhodnocení

Cíl	Opatření	Dotčené subjekty	Plnění
Podporovat školní metodiky prevence	Podporovat snížení míry přímé vyučovací povinnosti ŠMP.	MŠMT, KÚ KHK – připomínkováno na poradách KŠKP	Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2023 - 2025
	Zvýšit počet ŠMP, kteří úspěšně ukončili Studium k výkonu specializovaných činností pro ŠMP.	KŠKP, MP PPP a SPC KHK, KKIVI, ředitelé škol, ŠMP, SEMIRAMIS, z. ú. (ve spolupráci s PPP a SPC KHK)	Finanční podpora Studia k výkonu specializovaných činností pro ŠMP realizovaného KKIVI ve výši 200 000 Kč pro rok 2024
	Poskytovat metodickou podporu při přípravě a realizaci PP.	KŠKP, MP PPP a SPC KHK, NNO	Plněno - PPP a SPC KHK
	Výjezdní pracovní setkávání ŠMP KHK – 2x ročně	MŠMT (dotace), KŠKP, MP PPP a SPC KHK	Splněno PPP a SPC KHK
Podporovat realizaci třídnických hodin	Nabízet metodické vedení třídnických hodin.	MP PPP a SPC KHK, KKIVI, NPI, NNO	Plněno – PPP a SPC KHK
Prioritně zaměřit primární prevenci	Děti a žáci MŠ Prevence špatných vztahů mezi dětmi, vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace, případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování 1. stupeň ZŠ Prevence špatných vztahů mezi žáky, vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace, užívání tabáku, případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování, podezření na skryté záškoláctví 2. stupeň ZŠ Prevence špatných vztahů mezi žáky, užívání tabáku, sebepoškozování a autoagrese, záškoláctví, případů využití elektronických prostředků	KŠKP, MP PPP a SPC KHK, KKIVI, NPI, NNO, Policie	Splněno – viz. text Zprávy o primární prevenci a výskytu rizikového chování ve školách KHK ve školním roce 2023-2024

Cíl	Opatření	Dotčené subjekty	Plnění
	k opakovanému záměrnému psychickému ubližování, podezření na skryté záškoláctví, vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace, kriminální chování, závislostní chování pro nelátkové závislosti, poruchy příjmu potravy SŠ Prevence užívání tabáku, špatné vztahy mezi žáky, rizikové chování ve sportu, rizikové pohybové aktivity, sebepoškozování a autoagrese, Pedagogové Psychohygiena, syndrom vyhoření, supervize, klima pedagogických sborů, sexuálně rizikové chování, sebepoškozování a autoagrese, poruchy příjmu potravy, užívání tabáku, šikana a kyberšikana, záškoláctví, duševní zdraví – úzkostné děti, copingové strategie, atd. Rodiče Kyberprostor, užívání tabáku, záškoláctví a skryté záškoláctví, sebepoškozování a autoagrese, poruchy příjmu potravy		

Hlavní úkoly v oblasti primární prevence na rok 2025

Hlavní úkoly v oblasti primární prevence na rok 2025 vyplývají zjm. ze Zprávy o primární prevenci a výskytu rizikového chování ve školách KHK ve školním roce 2024/2025 a z Koncepce primární prevence rizikového chování dětí, žáků a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2025 – 2028.

Koncepce primární prevence rizikového chování dětí, žáků a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2025 – 2028

Cíle v oblasti KOORDINACE

Opatření	Realizátor	Spolupracující subjekty	Termín	Indikátor plnění
Sběr a zpracování dat ze škol (SEPA, dotazníky)	MŠMT, KHK	školy, PPP a SPC, NNO, ČŠI	1krát ročně	Zpráva o primární prevenci a výskytu rizikového chování ve školách KHK za minulý školní rok
Zvyšování počtu ŠMP, kteří absolvovali specializační studium	KHK	školy, KKIVI, NNO, UHK	do roku 2028	Zvýšení počtu ŠMP, kteří absolvovali specializační studium, o 2 %
Předávání aktuálních informací o výskytu nových typů rizikového chování, nových trendech, metodických materiálech, výsledcích výzkumných šetření, preventivních programech apod.	KHK	MŠMT, PPP a SPC, KKIVI, NPI ČR, NNO, Policie ČR	Průběžně	Porady se ŠMP 2krát ročně/okres (svolávají MP PPP a SPC KHK), počet informačních emailů ŠMP a NNO od KŠKP - minimálně 5krát/školní rok, Zpravodaj prevence rizikového chování 2krát/rok (vydává KŠKP)
Mezirezortní spolupráce	KHK	SAS pro rodiny s dětmi, NZDM, odbor sociálních věcí KÚ KHK, odbor zdravotnictví KÚ KHK, NNO	Průběžně	Mezirezortní setkání, porady minimálně 1krát/školní rok
Spolupráce s poskytovateli PP ve školách a školských zařízeních	KHK	NNO, SAS, PDZ	Průběžně	Setkání s poskytovateli PP minimálně 1krát/školní rok (svolává KŠKP)
Metodické vedení ŠMP a vedení školy	MP PPP a SPC KHK, KHK	KHK	Průběžně	Porady se ŠMP 2krát/školní rok/okres (svolávají MP PPP a SPC KHK)), informace pro vedení školy 1krát/školní rok (KHK)

Cíle v oblasti LEGISLATIVY

Opatření	Realizátor	Spolupracující subjekty	Termín	Indikátor plnění
Připomínkování novelizovaných právních předpisů	KHK	KŠKP, MP PPP a SPC KHK	Průběžně	Připomínkované právní předpisy dle aktuální situace - minimálně 1/školní rok
Seznamování vedení škol a MP s aktualizovanými právními předpisy	KHK	KŠKP, MP PPP a SPC KHK	Průběžně	Počet porad, informačních emailů - minimálně 1/školní rok
Podpora legislativního ukotvení kontroly kvality programů PPRCH	KHK	KŠKP, MP PPP a SPC KHK, NNO, NPI ČR	Průběžně	Připomínkování věcného záměru MŠMT
Podpora legislativního ukotvení optimalizovaného nastavení pozic školního poradenského pracoviště	KHK	KŠKP, MP PPP a SPC KHK, NNO	Průběžně	Připomínkování právních předpisů
Podporovat legislativního ukotvení pozice sociálního pedagoga	KHK	KŠKP, MP PPP a SPC KHK, NNO		Připomínkování právních předpisů

Cíle v oblasti VZDĚLÁVÁNÍ

Opatření	Realizátor	Spolupracující subjekty	Termín	Indikátor plnění
Podpora supervize vedení školy, pedagogů	KHK (dotační program)	NNO, MP PPP a SPC KHK	Průběžně	Navýšení počtu pedagogů, kteří absolvovali supervizi, o 2%
Systematická podpora vzdělávání KŠKP, MP v PPP, ŠMP, třídních učitelů, zvýšení jejich znalostí a dovedností zejména ve včasné identifikaci žáků ohrožených rizikovým chováním nebo rozvojem duševní nemoci, v utváření pozitivního třídního klimatu a sledování jeho změn, v efektivní komunikaci s rodiči, v krizové komunikaci a práci se třídou	KHK	MP PPP a SPC KHK, KKIVI, NPI ČR, UHK, Policie ČR a další subjekty	Průběžně	Počet vzdělávacích seminářů, konferencí - 2 semináře/školní rok, 1 krajská konference/2 školní roky

Opatření	Realizátor	Spolupracující subjekty	Termín	Indikátor plnění
Podpora vedení třídnických hodin a včasného zachytu žáků ohrožených rizikovým chováním nebo rozvojem duševního onemocnění	KHK	MP PPP a SPC KHK, KKIVI, NPI ČR, NNO	Průběžně	Počet seminářů - 1/školní rok
Mezioborová spolupráce - společné vzdělávání pedagogů a sociálních pracovníků	KHK	Odbor školství KU KHK, odbor sociálních věcí KU KHK	Průběžně	Počet společných seminářů - minimálně 1/školní rok
Podpora wellbeingu ve školách	KHK	MP PPP a SPC KHK, KKIVI, NPI ČR	Průběžně	Počet seminářů - minimálně 1/školní rok

Cíle v oblasti FINANCOVÁNÍ

Opatření	Realizátor	Spolupracující subjekty	Termín	Indikátor plnění
Finanční podpora Specializačního studia – sociálně patologické jevy KHK	KHK	KKIVI	rok 2025	Počet částečně podpořených absolventů 2025 - 2028 - minimálně 20
Výzva MŠMT pro podávání žádostí o poskytnutí dotace v oblasti primární prevence RCH a podpora duševního zdraví ve školách a školských zařízeních	KHK	PPP a SPC KHK, NNO	Průběžně	Počet podaných žádostí a realizovaných projektů - minimálně 1 žádost/kraj ročně
Finanční podpora primární prevence ve školách (dotační programy, MUP)	KHK	školy, NNO	Průběžně	Každoroční vyhlášení DP a MUP a udržení současné alokace, popř. navýšení alokace na DP Prevence rizikového chování a duševní zdraví
Finanční podpora vzdělávání vedení škol,	KHK	školy, KKIVI, NPI ČR	Průběžně	Výši vynaložených finančních prostředků

Opatření	Realizátor	Spolupracující subjekty	Termín	Indikátor plnění
pracovníků ŠPP, pedagogů v oblasti primární prevence				udržet minimálně na stávající úrovni
Podporovat vícezdrojové financování PP	KHK	školy, NNO, KKIVI, NPI ČR, MŠMT	Průběžně	Bodové zvýhodnění žadatele dotace KHK, který uvede kofinancování z více zdrojů

Cíle v oblasti MONITORINGU, HODNOCENÍ, VÝZKUMU

Opatření	Realizátor	Spolupracující subjekty	Termín	Indikátor plnění
Pravidelný každoroční sběr a zpracování dat ze škol z dotazníkového šetření SEPA, dotazníků, zprávy z PPP a SPC KHK, NNO, Policie ČR, KKIVI, NPI ČR a dalších výzkumů	KHK	MŠMT, PPP a SPC KHK, NNO, Policie ČR, NPI ČR, ČŠI,	Průběžně	Minimálně 1 zpráva/ školní rok

Seznam zkratk využívaných v textu

ČR	Česká republika
ČŠI	Česká školní inspekce
KAP KHK	Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Královéhradeckého kraje
KHK	Královéhradecký kraj
KKIVI	Královéhradecký krajský institut pro vzdělávání a inovace
KŠKP	krajský školský koordinátor prevence
MP HK	Městská Policie Hradec Králové
MP v PPP	metodik prevence v pedagogiko-psychologické poradně
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
NNO	nestátní neziskové organizace
OSPOD	orgán sociálně-právní ochrany dětí
PPP a SPC	pedagogicko-psychologická poradna a speciálně pedagogické centrum
SEPA	Systém výkaznictví preventivních aktivit
SPC	speciálně pedagogické centrum
SŠ	střední škola
SVP	středisko výchovné péče
ŠMP	školní metodik prevence
ŠZ DVPP KHK	Školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje
ZŠ	základní škola

Dne 31. 3. 2025 zpracovala Mgr. Jana Hrnčířová, krajská školská koordinátorka prevence, odbor školství Královéhradeckého kraje.